

Nepriklausoma

Lietuva

This paper was mailed
Wednesday, November 20, 1991

• LITHUANIAN INDEPENDENCE • INDEPENDENT LITHUANIA BIWEEKLY •

Nr. 24. (51-ji metelis) 1991 m. LAPKRIČIO – NOVEMBER 20 d.

DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 GEORGE ST., LASALLE, Que. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1,-

ĮVYKIŲ APŽVALGA

SOVIETŲ SAJUNGA ANT BEDUGNĖS KRAŠTO

1989 metų rudenį Michail'as Gorbačio'as, tada dar šiaip taip tebesėdintis Kremliaus valdžios balne, Komunistinės Rytų Vokietijos diktatoriui Erich'ui Honecker'ui pasakė išsidėmėtinus žodžius: "Gyvenimas nubaudžia tuos, kurie pasivėlina". Tasai išpėjimas pasirodė esąs pranašiškas, ir Honecker'ui ir pačiam Gorbačio'ui. Rytų Vokietijos komunistinė režimė po kelių savaičių nušlavė sukilę vokiečiai, o Gorbačio'as nepasimokęs iš savo paties pasakytos išminties, šiandien su visa savo nebesuklijuojama "Suverenų Valstybių Sąjunga" svirduliuoja ant prazūtingos prarajos briaunos. Iš tiesų, raudonoji imperija, kiek dar jos liko, gyvena savo paskutines agonijas valandas, maldaudama ir tikėdamasi pagalbos iš septynių didžiųjų industrinio pasaulio valstybių. Milžiniškoji biurokratinė sovietų kolosa mašina, kaip cemento luitas, traukia ne tik tai beveik nereikalingo centro bet ir likusių kelių respublikų yrancia santvarką į kaskart baisesnę sumaištį. Jelcin'as, bandydamas išgelbėti Rusijos respubliką, apkarpė net 80% jos veltėdžių "aparatu" ir yra pasiruošęs pravesti efektingą valiutos (t.y. sovietinio rublio) reformą. Tos reformos nekantriai laukia Lietuvos, Latvijos ir Estijos vyriausybės, nes tada galės įvesti savo pačių valiutą. Tačiau pasklidusios žinios apie kažkur dingusias sovietų aukso atsargas gali valiutos reformą sulėtinti arba ir sulaukyti. Kur dingo sovietų auksas, atrodo, ir patys Kremlius bei Maskvos valdovai dar nežino. Anksčiau sklido gandai, kad Komunistų partijos finansų ir aukso valdytojai esą didelius kiekius vertingos valiutos ir aukso atsargų išgabėję į užsienius (minima buvo pirmoji vieta Kubą). Tokiems gandams tikinamumo suteikė faktas, kad net trys atsakingieji komunistų partijos finansų tvarkytojai Maskvoje nusižudė, išsokdami pro langus... (o gal buvo išstumti?).

Liūdną trupančios Sovietijos ateities likimą dar labiau sutamsina kasdien ilgesnės eilės prie tustėjančių parduotuvių didžiuliuose Sovietijos miestuose, didėjantis nedarbas, katastrofiški greičiu smunkanti rublio vertė ir niekaip nesusitvarkanti politinė padėtis. Jau ir pats Kremlius tariamas vadžias neva laikantis Gorbačio'as gąs-

n.

dina savo piliečius neišvengiama ekonomine ir politine griūtimi, jeigu nebus surasta kokia nors greita išeitis, bet pats tokiai išečiai nieko konkretaus nepasiūlo. Nebent tikėdamasis susilaukti iš Vakarų keliasdešimtis bilijonų dolerių paramos.

Jo naujai paskirtasai užsienių reikalų ministeris Boris D. Pankinas, tikėdamasis panašios paramos, siūlo užsienių reikalų ministeriją sujungti su užsienių prekybos ministerija, nors ji spauda ir visuomenė atvirai kaltina neveiklumu ir menkais sugebėjimais.

Tie, kurie siūlo nenukreipti akių nuo galimo senųjų stalinistų naujo sukilimo bandymų, neturėtų būti laikomi netikros panikos kėlėjais. Yra dar sukiuznėsioje Sovietijoje pakankamai tamsių jėgų ir fanatikų, kuriems buvęs melo ir kalėjimų režimas tebeatrodia vienintele galimybe grįžti valdžion ir prie masinančio partijos lovio.

KROATIJOS TRAGEDIJA NESIBAIGIA

Tryliktosios paliaubos tėra ta pati komedija, kuri kartojasi nuo žmierių tikslumu: Jugoslavijos kariniai daliniai, kurių didelę daugumą sudaro serbų tautybės kariai, baigia sunaikinti ir užimti Vukovar miestą, kurį net tris mėnesius didvyriškai gynė ir skaičiumi ir ginklais menkesnės kroatų pajėgos. Kroatų šaltiniai tvirtina, kad vien Vukovar miesto kautynėse žuvo virš 1000 kroatų ir civilių.

Europos Bendrija nesėkmingai bandė ir tebebando tarpininkauti, bet Jugoslavijos liaudies armijos generalai, beveik be išimties serbai, yra nusistatę užimti kiek galima daugiau Kroatijos teritorijos, neva tai norėdami apsaugoti serbų mažumą. Šios mažu-

mos ginkluoti pavieniai asmenys ir gaujos taip pat kovoja kartu su Jugoslavijos liaudies armija, degindami kroatų kaimus ir žudydami jos gyventojus. Paskutinių metų prie serbų, apšaudančių kroatų Dubrovnik ir Split uostas, prisidėjo ir montenegriečiai. Dubrovnik yra istorinis uostamiestis, visoje Europoje žinomas "Adrijos perlo" vardu. Jį apšaudė serbų karo laivynas. Paskelbus paliaubas, apsaudymas sulaukėtas, bet Europos spauda tvirtina, kad Vukovar miesto gynėjams kapituliavus, Dubrovnik miesto apsaudymas bus vėl tęsiamas.

Sunkiai suprantamas Jungtinių Tautų neveiklumas, ypač atsimenant su koku įniršu buvo ginamas mažasis Kuveitas. Nesuprantamas ir Europos didžiųjų valstybių tūpėjimas, pasitenkinant vien tik tai tuščiais grasinimais, kurių serbų generolai ir jų liaudies komunistiškoji kariuomenė visai nepaiso. Atrodo, kad Kroatijos pagalbos šauksmo negirdima todėl, kad Antrojo pasaulinio karo metu, vokiečiams okupavus Jugoslaviją, Kroatijai buvo suteikta autonomija ir jos daliniai kovėsi prieš bolševikus Rytų fronte. Tam tikros prososvietinės užkulisinės jėgos to nenori pamiršti ir atleisti, ir sąmoningai sabotuoja numatytas sankcijas prieš serbų generolus ir politikierius, svajojančius ant Kroatijos griuvėsių pastatyti "didžiąją serbų imperiją!"...

Kroatijos nepriklausomybei yra daug palankių Europos valstybių. Paminėtini: Austrija, Vokietija, Didžioji Britanija ir beveik visos buvusios sovietų pavergtos valstybės. Keletas jų jau ir oficialiai pripažino Kroatijos nepriklausomybę, ju tarpe ir Lietuva.

EUROPOS UNIJA DAR TOLI

Vokietijos kancleris Helmut Kohl ir Prancūzijos prezidentas François Mitterand po dvejus dienas trukusio pasitarimo, išpėjo Europos bendriją, kad sekanči mėnesį būsimoose posėdžiuose reikėsia priimti bendros valiutos ir bendros politikos nutarimus. Prieš tokį vienos valiutos ir politikos įvedimą priešinasi Didžioji Britanija, norinti šalia bendrosios, pasilaikyti ir savąją valiutą ir, reikalui esant, savą atskirą politinę liniją.

PALEISTI DU ĮKAITAI

Galų gale po kelerių metų yra paleisti laisvėn britas Terry Waite ir amerikietis Thomas Southerland. Jie buvo laikomi prirakinę grandinėmis Libane žiųjų fundamentalistų teroristų grupės. Likusius 2 amerikiečius įkautus žadama paleisti prieš šių metų Kalėdų šventes.

MIRĖ KARDINOLAS PAUL-EMILE LÉGER

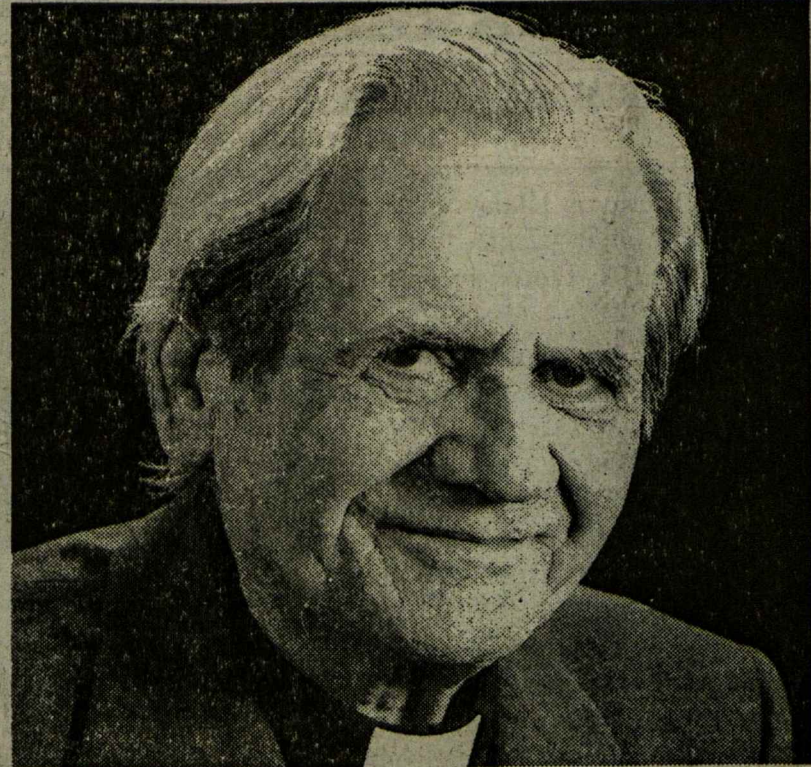
Š.m. lapkričio mėn. 13 d. Montrealyje mirė kardinolas Paul-Emile Léger.

St. Anicet miestelis, apie 70 km. į pietvakarius nuo Montrelio, savo vėliavą nuleido iki pusės stiebo, skelbiant gedulą. Vėliavos ženkle – saulė, nušviečianti bažnyčios siluetą ir St. Francis ežero bangas.

Tokį tikrąjį aplinkos vaizdą stebėjo ir vaikas Paul-Emile su savo broliu Jules, sėdėdami ant žolės, savo kieme. Tas paprastas peizažas įaugo į būsimojo kardinolo sielą ir neišdilo per visą jo 87 metų gyvenimą. Aplankydavo savo miestelį be ceremonijų ar gausių palydų, vis domėdamasis jo gyvenimu.

Visi, kurie pažinojo kardinolą Léger nuo vaikystės, liudija jo rimtumą, gilų žmoniškumą, jo paprastumą. Jis buvo ir modernus dvasiškis, giliai permastęs ekumeninę religijų reikšmę ir būtinybę, aktyviai dalyvavo II-jo Vatikano suvažiavimo darbuose. Jis nusikreipė nuo hierarchiškųjų aukštumų, ceremonialių pareigų, nors buvo kalbama ir apie jo kandidatūrą Popiežiaus sostan. Paul-Emile Léger išpareigojo darbais ir gyvenimo būdu liudyti savo pašaukimą: pagelbėti vargingiausiems ir labiausiai atstumtiems. Tokių tarpe jis apsigyveno, ypač daugelį metų praleido Afrikoje-Kamerūne ir dirbo misijonieriumi, 1967 m. atsisakęs arkivyskupystės. Tai buvo didelė sensacija tiek pasauliečiams, tiek ir dvasiškiams.

P.E. Léger skatinimas rūpintis alkstančiais, invalidais ir ligonimis (ypač

Kardinolas Paul-Emile Léger

raupų paliestaisiais) rado platų atgarsį visame pasaulyje. Išsivystė visa eilė pagalbos projektų ir atsirado suaukojusį dešimtis milijonų dolerių Trečiojo Pasaulio vargūi palengvinti.

Kardinolas Paul-Emile Léger užsitarnavo visuotinę pagarbą ypač, kad visa tai jis atliko ne tik su įkvėpimu, bet ir su žmogiška šiluma bei jomoru.

Iškilmingai palaidotas Montrealyje Queen of The World kriptoje, dalyvaujant arkivyskupams, 100-tui vyskupų iš įvairių vietovių, 500-tams kunigų, vyriausybės atstovams, RCMP ceremoninei palydai ir didelei miniai žmonių.

Tris kartus buvo Paul-Emile Léger aplankęs lietuvių išeivių AV Parapiją Montrealyje: šventinant kartinį akmenį, bažnyčios pašventinime ir minint 25 metų Parapijos jubiliejų.

Montrelio lietuvių AV Parapija ir jos steigėjas a.a.Tėv.J.Kubilius,SJ, irgi turėjo ypatingus ryšius su kardinolu Paul-Emile Léger. Kleb,J.Aranauškas, SJ, pasakojo kaip, galutinai pritrūkus lėšų AV bažnyčios statybai, kun.klebonas J.Kubilius nuvyko į dioceliją. Nebuvo prileistas prie tuometinio arkivyskupo Léger, nes esą jis buvęs labai užimtas.

Narsus žemaitis nenusiminė ir, nuvykęs prie P.E. Léger durų, kantriai laukė. Po kiek laiko šis išėjo ir, pamatęs laukiantį, paklausė ko nori "klebonėlis". Pagarbiai pabučiavęs arkivyskupo žiedą, išdėstė bėdas ir prašė pagalbos. Netruko kancleriui įvykdyti nurodymą ir mūsų Klebonėlis su dideliu džiaugsmu ir dėkingumu priėmė 30.000 dol.čekį. Taip galėjo būti pabaigta AV bažnyčios statyba.

KANADOS VIENYBĖS BĖDOS

Iš visų trijų politinių partijų sudarytoji komisija, turinti išklausti Kanados plačiosios visuomenės pasisakymus dėl planuojamos naujosios konstitucijos nuostatų, baigia iširti. Liberalai ir NDP delegatai kaltina konservatorių neobjektyvumu ir kaišiojimu savos partijos žmonių į planuojamus susitikimus. Ypač nepatenkinti liberalai, viena iš tos komisijos pirminkaujančių konservatorių atstove, Dorothy Dobie – apkaltinę ją nesugebėjimu tai komisijai vadovauti. Ne daug geriau atsiliepiama ir apie kitą tos komisijos pirminką, konservatorių senatorių Claude Castonguay.

Tačiau po lapkričio mėn. 18 d. įvykusių ilgokų pasitarimų atrodo, kad liberalų ir NDP atstovai sutiks vėl grįžti į sudarytąjį komitetą. Kompromisas buvo pasiektas, nes konservatorių vyriausybė priėmė visus svarbiausius partijų įteiktus pagedavimus ir pasiūlymus.

VILNIAUS RADIO ŽINIOS N.D.B.

• KUBOS prekybos delegacija lankėsi Lietuvoje, vadovaujant jos prekybos ministru. Jis perdavė laiškus Lietuvos AT pirm. V. Landsbergiui ir kardinolui V. Sladkevičiui.

Kuba suinteresuota išlaikyti su Lietuva tokius pat prekybos santykius, kokie yra buvę anksčiau. Delegacija tarėsi ir su kitomis Lietuvos ministerijomis ir žinybomis.

• LIETUVOS rytuose yra sulaukėtos kelios ginkluotos gaujos, susidedančios iš Sovietų piliečių. Buvo atimta iš jų daug įvairių ginklų, įskaitant ir 1 kulkosvaidį. Taipgi buvo rasta daug daiktų, paimtų plėšikaujant

• ANGLIJOS vyriausybė sutinkanti kompensuoti Lietuvai už jų Sovietams atiduotą Nepriklausomos Lietuvos auksą. Pagal jų pačių apskaičiavimus, auksas turėtų būti dabar vertas apie 35 mil. JAV dolerių. Taip pat buvo tartasi dėl Anglijos Lietuvoje buvusio turto, kurį Sovietai nacionalizavo 1940 m.

• LIETUVOS kalėjimus saugoję Sovietų Vidaus Reikalų Ministerijos daliniai bus išvesti iš Lietuvos iki 1992 m. sausio mėn. 1 d., kaip pranešė St. Petersburg'o (Rusijoje) Sov. generalas Kramer'is.

Perėmimas kalėjimų sargybų Lietuvoje yra lengvesnis, negu Latvijoje ar Estijoje, kurios neturi tam reikalui sukurtų dalinių.

• LIETUVOS IR LENKIJOS užsienių reikalų ministrai buvo susitikę pokalbyje ir tarpe kitų dalykų palietė Vilnijos lenkų klausimus. Lenkai išreiškė pasiitenkinimą dėl Lietuvos vyriausybės pastangų pagerinti lenkų mažumos santykius su Lietuvos valdžia.

Tuo pačiu buvo paliestos Ignalinos, Šalčininkų, Vilniaus rajonų tiesioginio valdymo problemos. Min. A. Saudargas pasakė, jog tai buvo padaryta dėl to, kad tų rajonų tarybos pučo metu buvo labai griežtai priešinęs Lietuvos valstybingumui. Be to, pabrėžė min. Saudargas, tai yra Lietuvos Respublikos v i d a u s r e i k a l a s.

Nepriklausoma Lietuva

Už Laisvą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyalte au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 22.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamose mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grafinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

APIE MEDININKU GALVAŽUDŽIUS

Lietuvos Generalinės Prokuratūros Nusikaltimų Tyrimo Departamentas savo surinktos medžiagos ir gyjančio liudininko Tomo Šerno parodymo dėka, tvirtina:

– žudynės atliktos ne vietinės mafijos ir ne samdytų kaukaziečių gaujos.

Taip pat atmetos kelios kitos siūlytos versijos. Išvadoje – nusikaltimą įvykdė kariškiai. Šiuo metu negalima dar tiksliai pasakyti ar tai buvo armijos specialus dalinys, vidaus kariuomenės ar KGB. Galėjo būti ir savarankiškai veikiantis, nuo grandies atitrūkęs dalinys arba pav., kokia nors slapta atsargos karininkų sąjunga. Tokia galėtų palaikyti ryšį su specialiais daliniais. Iširta, kad ginklai, iš kurių buvo šaudyta, yra skirti žmonių žudymui, o ne kovai. Greitesnė tyrimų eiga priklausau nuo Sovietų bendradarbiavimo.

VYRIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO ATSIŠAUKIMAS

/ baigiant ikišioline VLIKO'o veiklą/

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto istorinis seimas įvykęs, Čikagoje 1991 m. lapkričio 1-3 d., oficialiai užskleidė VLIKO -- Lietuvos laisvinimo, nepriklausomybės atstatymo ir politinių lietuvių tautos interesų atstovavimo lapą.

Lietuva laisva -- suvereninė valstybė, pasaulio valstybių, tarptautinių konferencijų ir sąjungų pripažinta, kurianti savo politinį, socialinį, kultūrinį, tautinį ir ekonominį atsistatymą.

VLIKO atsišaukimas į lietuvių, išleistas Vilniuje, 1944 m. liepos 2 d.: "Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas per savo padalinius bei lietuvių politines ir kovos organizacijas ir toliau vadovaus lietuvių tautai kaip vyriausias lietuvių visuomenės politinis organas tol kol nebus sudaryti laisvos ir nepriklausomos demokratinės Lietuvos suvereniniai organai".

VLIKui suteiktas lietuvių tautos mandatas ir įpareigojimas dirbti, kovoti, siekti pilno, teisinio, diplomatinio Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir pripažinimo yra atsiekta ir VLIKO veikla yra baigiama. Keturiąsiasdeimt aštuonių (48) metų sunki, skausminga, pilna kančių ir aukų laisvės kova laimėta ir bendromis viso pasaulio lietuvių jėgomis ir pastangomis apvainikuota Lietuvos laisvės vainiku.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto delegacijos pasitarimai su Lietuvos Respublikos Vyriausybe Vilniuje, ir 1991 m. rugsėjo 20 d. Lietuvos Respublikos ministro pirmininko G. Vagnoriaus ir VLIKO pirmininko Dr. K. Bobelio pasirašytas protokolas liečiantis VLIKO veiklos sustabdymą priimtas dėmesin ir patvirtintas Čikagos seimo delegatų.

VLIKO valdyba įgaliota atlikti visus VLIKO veiklos užbaigiamuosius darbus: administracinius, Tautos Fondo veiklos tęstinumo, VLIKO turimų archyvų, inventoriaus, finansų ir įstaigos perdavimą Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Visi šie uždaviniai turi būti atlikti iki 1992 m. liepos 1 dienos.

VLIKO valdyba pildydama seimo delegatų pageidavimus perduoda sekančius pasiūlymus Lietuvos Respublikos Aukščiausiąjį Tarybai ir Vyriausybei:

1. Lietuvos pilietybės klausimas yra sukėlęs didelį nerimą ir nepasitenkinimą išeivijos lietuvių tarpe. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas prašo, kad Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba ir Vyriausybė šį klausimą išspręstų kaip galima greičiau ir siūlo: "kad visi lietuvių kilmės Lietuvos Respublikos piliečiai ir jų vaikai, buvę Lietuvos Respublikos piliečiais 1940 m. birželio 15 d., tebėra Lietuvos Respublikos piliečiai".
2. Praveisti artimiausiu laiku de-bolševikacijos įstatymą, kad sumažinus esamą visuomenės susiskaldymą.
3. Pakviesti Helsinkio (Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo) baigiamojo akto konferencijos delegaciją atvykti į Lietuvą ir patikrinti lenkų ir kitų tautybių daromus nepagrįstus kaltinimus lietuvių tautai.
4. Paskatinti ir paremti politinių-ideologinių partijų greitesnį atsikūrimą, kas padėtų Lietuvai greičiau įsijungti į Europos Parlamentą ir Europos Ekonominę bendriją.
5. Išvystyti artimesnį ir atviresnį Lietuvos Respublikos Valdžios įstaigų ir išeivijos organizacijų bendradarbiavimą.
6. Sąlygom leidžiant, sušaukti VLIKO simbolinį uždromąjį posėdį Vilniuje 1992 m. pavasarį.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems lietuviams taip stipriai rėmusiems Lietuvos laisvės kovą per tuos ilgus 48 veiklos metus.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas sveikina Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą, Vyriausybę ir visus piliečius su Lietuvos nepriklausomybės atsikūrimu ir baigdamas savo darbą kviečia visus įsijungti į vieningą, gerai išmąstytą, tolerantišką, vieni kitų teises ir nuomones gerbiančią darbą Lietuvos ekonominiam, tautiniam, socialiniam, kultūriniam ir politiniam atsistatymui.

1991 m. lapkričio 7 d. (ELTA)

BUSH'O SVEIKINIMAS VLIKO SEIMUI

THE WHITE HOUSE,
Washington
October, 31, 1991

I am delighted to send greetings to all those who are gathered in Chicago for the convention of the Committee for the Liberation of Lithuania. My special greetings to Lithuanian Prime Minister Vagnorius and to Dr. C.K. Bobelis, Chairman of the Committee.

Earlier this year, freedom-loving people everywhere rejoiced as Lithuania reclaimed its rightful place in the community of free nations. This historic event testified to the courage and the resolve of the Lithuanian people and it was, in many ways, a tribute to each of you.

2 psl.

Since 1943, your Committee has played an important role in ensuring that the Soviet Union's illegal annexation of the Baltic States would be neither forgotten, nor unchallenged. Now, as the people of Lithuania, Latvia and Estonia embark on the path toward lasting freedom and democracy, each of you can feel a great sense of pride.

Congratulations on all of your good work over the years, and best wishes as you prepare to help establish a productive market-oriented economy and stable democratic rule in your ancestral homeland.

George Bush

Aušros Vartų bažnyčios Montrealyje kartinio akmens šventinimas 1955 m. balandžio mėn. 3 d. Apeigas atlieka Jo Eminencija kardinolas PAUL-EMILE LÉGER. Kairėje – kleb.kun. Jonas Kubilius,SJ.

ELTA APŽVELGIA "KARO NUSIKALTĖLIŲ" KONTROVERSIJĄ

Amerikoje suliepsnojusią ir jau blėstančią kontroversiją dėl tariamos masinės lietuvių "karo nusikaltėlių" rehabilitacijos spalio mėnesio raidoje apžvelgia ELTA anglų kalba.

Kontroversiją įžiebusi kibirkštis, anot ELTOS, buvo dienraštyje The New York Times rugsėjo 5 d. išspausdintas tendencingas Stephan Kinzer'io straipsnis, kuriame jis tvirtino, kad Lietuvos Vyriausybė rehabilituojanti "tūkstančius" asmenų, kuriuos sovietai buvo nuteisę kaip "karo nusikaltėlius". Šis straipsnis sukėlė audrą Amerikos žydų bendruomenėje. Kaikurie žydų organizacijų vadovai kreipėsi į Lietuvos valdžios organus reikšdami savo susirūpinimą ir prašydami daugiau informacijos; kiti, neaukdami, pasmerkė visą "rehabilitacijos" programą ir jos vykdytojus. Amerikos spauda ir televizija taip pat pasidalino į dvi dalis -- vieni mėgino kritiškai, bet objektyviai, aiškinti "reabilitaciją", kiti neatsispyrė pagundai paversti šią "tūkstančių karo nusikaltėlių" istoriją triukšminga sensacija. Pastarųjų tarpe buvo CNN televizija; savaitraštis Newsweek, išspausdinęs suklustotą nuotrauką rodančią uniformuotus "Lietuvos nacius", sveikinančius Hitlerį; ir sovietinės imperijos žlugimą apraudentis politinės kairės savaitraštis The Nation, paskelbęs istorinę fantaziją apie "Pabaltijo bestijas".

Į šiuos kaltinimus Lietuvai bematant atsiliepė jos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas, generalinis prokuroras, ir Aukščiausiojo Teismo atstovai. Jų pareiškimai buvo išplatinti Amerikos spaudai, televizijai ir radijui, kurie juos, deja, paminėjo tikrai prabėgomis.

Praėjo devynios dienos, rašo ELTA, kol The New York Times dienraštis žengė didelį žingsnį tolyn nuo triukšmą sukėlusio Kinzer'io straipsnio. Rugsėjo 14-tos vedamajame dienraštyje pripažino, kad Lietuva teisi, atmesdama kaltinimus antisemitizmu. Nors lietuviai laikais atvejais "perdaug skubiai" reabilitavę kaikiuriuos "kolaborantus" ir "karo nusikaltėlius", dabar Lietuva rodanti savo jautrumą bei ryžtą teisingai spręsti ir nekaltųjų, ir kaltųjų bylas. Tačiau dienraštis sustojo pusiaukelyje -- viešai neprisipažino padaręs didelę klaidą išspausdindamas Kinzer'io straipsnį ir tuomi suklaidindamas visuomenę.

Žvelgdama į šią kontroversiją ELTA komentuoja: "Ir žydai, ir lietuviai žiauriai nukentėjo nuo dviejų Lietuvą valdžiusių totalitarinių režimų. Žydai buvo pasmerkti visiškam sunaikinimui ir kadaise klestėjusi Lietuvos žydų bendruomenė dabar sumažėjo iki poros tūkstančių. Lietuviai susidūrė su stalinine genocido forma".

Jau ilgą eilę metų, rašo ELTA, daugelis lietuvių ir žydų deda pastangas nušviesti ir suprasti baisiųjų karo ir pokario metų palikimą. Jie vis labiau ima sutarti, kad žydai ir lietuviai turi gerbti vieni kitų kančias ir kad nusikaltėliams -- genocido vykdytojams -- negali būti atleidimo. Tokioje dvasioje Prezidentas Landsbergis pernai pasmerkė antisemitizmą bet kuriame jo pavidale ir tuos lietuvių, kurie padėjo naciams naikinti žydus.

Pasak ELTOS, "nereikia stebėtis, kad žydai taip jautriai reaguoja į bet kokią mėginimą nuslėpti ar pateisinti nacių genocido veiksmus. Jų jautrumas sutampa su Holokosto metu padarytų nusikaltimų gyliu ir pločiu. Holokosto aukas geriausiai pagerbsime jas atsimindami ir įgyvendindami teisingumą. Bet jų nepagerbs istorijos klastojimas ar prieš ištisas tautas nukreiptas neapykantos skleidimas."

KAD LAISVĖS SAULĖ SKAISČIAI ŠVIESTŲ -

LATVIJA MINI SAVO PIRMOSIOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

PASKELBIMO LAPKRIČIO MĖN.18 D. 73-IAŠIAS SUKAKTUVES. PRISIMENAME - SVEIKINAME!

Lai brīvības saule spīdētu spoži!

Dregs of a nation

Of course there were no communists in Lithuania (*Gazette*, Sept. 6) or for that matter in any of the Baltic nations, just as there are no Nazi collaborators or murderers that were convicted and imprisoned for their foul deeds under

Nazi rule during World War II. I believe that a government that needs all kinds of help to rebuild its nation from the ravages of communism should not beatify the dregs of their homegrown Nazis and set them free without regard to their crimes.

S. SCHWEITZER
St. Laurent

APIE "TAUTOS ATMATAS"

rašo "The Gazette", Montrealelio dienraštyje uolus S.Schweitzer iš St.Laurent (tekstas pridodamas).

Jis moko baltų vyriausybės "nebeatifikuoti" tautos atmatų nacių (juk ir komunistų) tose tautose buvo, sako jis), kurie išaugo pas juos pačius ir kad juos nori paleisti laisvėn, neatsižvelgiant į jų nusikaltimus.

Ypač pradžioje pažymi Lietuvą, ironiškai užmin-damas, kad visi sovietų apkaltintieji naciais tokie ir buvę.

Toks ir kiti panašūs "žurnalistai", pasireiškę paskutiniu metu, parodo ne tik istorinių faktų nepaisymą, bet ir neturėjimą atsakomybės. Jie, nesusipažinę su ką tuo reikalu yra pareiškusi mūsų ir kitų Baltų vyriausybės. Ignoruoja ir faktą, kad tie Sovietų sumintieji "naciai" tikrumoje didele dauguma buvo tikrai kovojusieji prieš sovietinį-komunistinį okupantą ar jų pakalikus.

Į tokius ir kitus pareiškimus yra reaguojama. Jau ir patys didieji apšaukimus.

/Žiūr. 3 psl./

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

/atkelta iš 2 psl...../

kėliai pradeda suprasti savo metodų kvaillumą
ypač, kad jų tikslai gana aiškiai permatomi.

SVEČIAI PAS LIETUVOS AMBASADORIŲ WASHINGTON'E

LITHUANIAN LEGATION Washington, D.C.

Š.m. lapkričio mėn. 12 d. Lietuvos ambasadorius Vašingtone priėmė naująjį Vilniaus sinagogos rabiną Dovydą Smith, kurį lydėjo rabinas Chaim M. Stauber, rabinas Mendel Reichberg ir rabinas Mordy Mehlman.

Vilniaus rabinas perskaitė ambasadoriui pareiškimą, kuriame jis pažymėjo, jog jis džiaugiasi perimdamas naująjį svarbų postą ir nepaprastai įvertina, kad š.m. rugsėjo mėn. 1 d. Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas jį priėmė, kada visa Lietuva džiaugėsi atgavusi valstybinę nepriklausomybę.

Rabinas Dovydas Smitas toliau išreiškė viltį, kad Vilnius galimai greičiau atgaus savo pilną spinduliavimą, kurio joks žydas negli pamiršti.

Jis savo pareiškime labai aiškiai ir stipriai pabrėžė, kad užsieniuose yra kalbama apie lietuvių padarytus nusikaltimus prieš žydus ir apie prarastą nusikaltėlių rehabilitaciją. Jis visomis savo jėgomis aiškina, kad tai yra neteisėbė ir apgailestauja, kad vietoj iškėlus Lietuvos drąsą kovoje už nepriklausomybę, jos vardas yra neteisingai tiesiamas.

Savo kelionės metu jis ir toliau aiškina žydams įvykius Lietuvoje, bandys išsklaidyti tamsius šešėlius ir atstatyti teisybę. Rabinas Dovydas Smitas baigė pareiškimą sakydamas, jog jis tiki į Vilniaus pilną atgimimą.

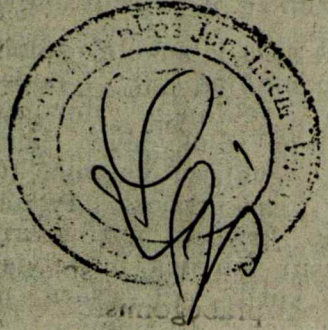
Svečiai pažymėjo, kad jie labai įvertina Aukščiausiosios Tarybos pirmininko laikyseną žydų klausimu ir mano, jog būtų labai neteisinga, jei jis turėtų teisintis ir gintis nuo neteisingų apkaltinimų.

Ambasadorius Stasys Lozoraitis nuoširdžiai padėkojo už vizitą ir perskaityto pareiškimo kilnius žodžius ir pažymėjo, jog atstatytoje, nepriklausomoje Lietuvoje visų gyventojų teisės yra ir bus garantuotos atitinkamų įstatymų.

Žydų mažuma yra praeityje labai prisidėjusi prie Vilniaus, Lietuvos sostinės, kultūrinio spinduliavimo. Mes tikimės, tęsė ambasadorius, kad žydų grupė, kuri pasirinko likti Lietuvoje, galės visokieropai plėtotis ir konkrečiai prisidėti prie naujos, demokratinės valstybės atstatymo.

Pasimatymo metu buvo nutarta palaikyti ryšius, tartis įvairiais klausimais ir bendradarbiauti siekiant bendrų tikslų.

Vašingtonas, 1991 m. lapkričio mėn. 12 d.

Žydų rūpestis ir toliau turėti tas pačias galimybes savitai kultūrai puoselėti Lietuvoje, o ypač Vilniaus mieste, Lietuvos Respublikos vyriausybei yra suprantamas ir įstatymu, kaip ir kitoms mažumoms, užtikrinamos galimybės.

Svečio rabino Dovid Smith'o pareikštas noras ir toliau aiškinti žydams įvykius Lietuvoje ir "atstatyti teisybę" yra bene pirmas toks oficialus pasiūlymas. Būtų pageldata, kad toji teisybė arba - nepagrįsti lietuvių tautos apšmeižimai - būtų ir iš pačių žydų pusės atitaisomi paskutiniu laiku juos paskleidusioje spaudoje, ne tik žydų tarpe. Red./

V I N J E T Ė:

DABARTINIS LIETUVIŠKAS MANDAGUMAS

Dažnai mūsų spaudoje rašoma apie materialinę ir moralinę pagalbą Lietuvai, bet niekur nerašoma apie pagalbą mokant mandagumo. Tiesa, man lankantis Lietuvoje teko girdėti, kad kai kurios istaigos jau kviečia užsienio specialistus, kad apmokytų sekretores, kaip atsakinėti į telefonų paskambinimus ir kaip elgtis su klientais, ypač kai dabar Lietuva rimtai pasiryžusi vesti prekybą su Vakarų pasauliu. Pats svarbiausias dalykas yra mandagūs kontaktai su Vakarų pirkėjais ir apsiėjimas su jais.

Penkiasdešimties metų Sovietinė okupacija Lietuvoje pavertė žmonų į robotą, sudarė jam tokias gyvenimo sąlygas, kad reikėjo nuolat kovoti už būvį ir gyventi tokioje aplinkoje, kur nebuvo respekto kitam. Taigi, žmogaus elgesys formuojasi ir priklauso nuo tos aplinkos, kurioje jis gyvena. Deja, ir tas buvęs lietuviškas mandagumas pradėjo po truputį dingti, o į jo vietą veržėsi okupantų grubumas, kuris iki dabar paliko savo žymes.

Dar, turbūt, užtruks gerokai laiko, kol ta rusiška itaka pranyks Lietuvoje ir sugrįš naturalus prieškarinės nepriklausomos Lietuvos lietuviškas mandagumas, kurio dar neužmiršo tie, kurie ten tais laikais gyveno.

Kodėl Lietuvoje yra tiek daug automobilių avarių? (1990 m. įvyko 5000 auto avarių). Net Kanadoje, kur yra milijonai mašinų, proporcingai nėra tiek daug nelaimingų atsitikimų ant greitkelių, kaip Lietuvoje. Kodėl? - Todėl, kad trūksta mandagumo.

Ar jums teko kada Lietuvoje skambinti telefoninei informacijos? Ji, kaip iš kulkosvaidžio, atpila numerį ir dar jums nė ačiū nespėjus pasakyti, jau pakabina ragelį. Jei nespėjote išgirsti numerį, tai, kaip angliškai yra sakoma: "Just too bad"...

Teko man skambinti vienam pažįstamui į namus. Atsiliepė jo žmona. Klausiu, ar yra Antanas namuose. Gavau atsakymą: "Nėra!" - ir jau telefonas buvo pakabintas o aš, beveik apstulbęs, dar laikau ragelį prie ausies.

Kartą užėjau į vieno laikraščio redakciją Vilniuje aplankyti vieną savo pažįstamą, kuris ten dirbo. Beldžiausi į jo duris, bet nebuvo atsakymo. Tuomet užėjau į šalia esantį kambarį, kurio durys buvo praviros, ir ten sėdėjo jauna moteris, įbedusi akis į laikraščio puslapį, matyt, ieškojo klaidų. Užklausiau jos apie savo pažįstamą, tai ji, beveik nepakėlus akų nuo laikraščio, atsakė, kad beveik visi laikraščio tarnautojai dabar yra susirinkime pas redaktorių. Kadangi mano laikas buvo ribotas, tai pa-

VII PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Pietų Amerikos lietuvių jaunimas ir visi Pietų Amerikos lietuviai kviečia viso pasaulio lietuvius atvykti į VII Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą kuris įvyks Pietų Amerikoje - Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje - nuo 1991 metų gruodžio 18 dienos iki 1992 metų sausio 8 dienos.

Viso pasaulio lietuviai galės dalyvauti šiame nepaprastame suvažiavime, kuris pasikartoja tik kas ketvirtį metų. Atvykę į kongresą turės progą susipažinti su kitų kraštų lietuviomis ir taip pat atnaujinti senas draugystes. Šalia numatytos kongreso programos, bus galima aplankyti įdomiausias Argentinos, Urugvajaus ir Brazilijos vietas: kriklius, kalnus, ežerus, pajūrius ir miestus. Taip pat bus galima susipažinti ir su tų kraštų papročiais, šokiais, muzika ir valgiais. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese dalyvauja:

Atstovai: išrinkti savo krašto Jaunimo Sąjungos - atstovauja krašto jaunimą studijų dienose, dalyvauja stovykloje ir visuose kongreso rengimuose.

Dalyviai: jaunuoliai/jaunuolės, tarp 16 ir 35 metų amžiaus - dalyvauja ekskursijose, kongreso rengimuose ir stovykloje.

Turistai: visi susidomėję kongresu - nežiūrint amžiaus - dalyvauja kongreso metų suruoštos ekskursijose ir taip pat kongreso rengimuose.

Visi norintieji dalyvauti VII PLJ Kongrese kaip krašto atstovai, dalyviai ar turistai, gavę registracijos anketą, kuo greičiau užpildykite ir prisiųskite pagal nurodymus.

Buenos Aires, Argentina
1991.XII.18 - 1991.XII.27

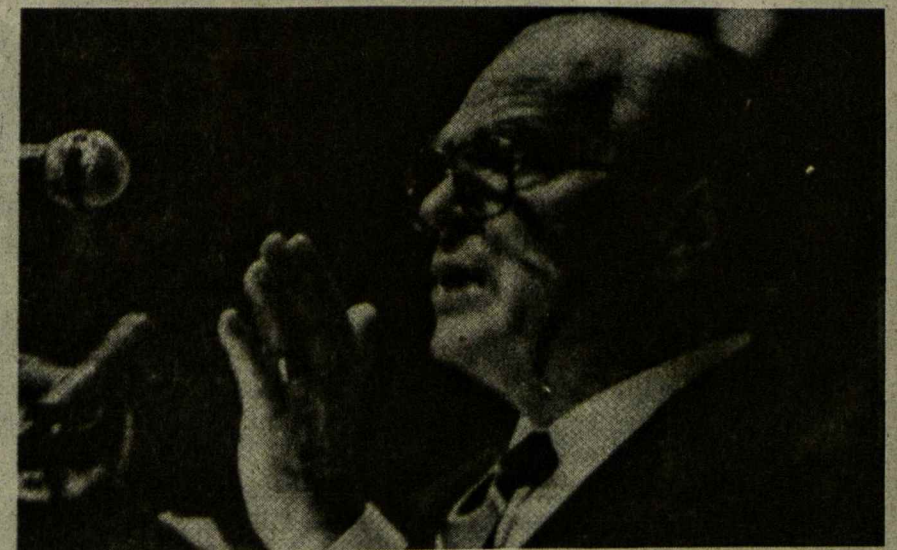
Montevideo, Uruguay
1991.XII.28 - 1992.I.1

Sao Paulo, Brazil
1992.I.1 - 1992.I.8

"MŪSŲ VIENYBĖ -

TAUTOS STIPRYBĖ"

- VII PLJ Kongreso šūkis -

Vytautas DAMBRAVA - naujas Lietuvos ambasadorius Pietų Amerikai.
Nuotr. V. Maželio

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS FONDAS
LITHUANIAN WORLD COMMUNITY FOUNDATION

1851 Skyview Drive, Sparta, Michigan 49345 tel. 616-887-1436

(Data)

(Vardas ir pavardė)

(Nr.)

(Gatvė)

(Miestas)

(Valstija) (Zip)

(Telefonas)

VII Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui aukoju:

Kaip **GARBĖS MECENATAS** po 100 dol. ir noriu/nenoriu laimėti 3-jų savaitę atostogas dviems asmenims arba pinigines dovanas (1 - \$ 1,500; 1 - \$ 1,000; 1 - \$ 500; 1 - \$ 250; 5 - \$ 100; 5 - \$ 50; viso \$ 4,000) už kiekvieną paaukotą šimtinę\$

Kaip **RĖMĖJAS** (iki 100 dol) ir noriu/nenoriu laimėti viršų suminėtas pinigines dovanas\$

Kaip **GLOBĖJAS** apmokėdamas visas kelionės, Jaunimo Kongreso ir kitokias išlaidas vienam Lietuvos jaunuoliui-ei, viso \$ 2,500 dol.\$

(ir noriu/nenoriu laimėti viršų suminėtas dovanas)

Kitiems PLB Fondo tikslams \$

VISO \$

Čekius rasyti **LITHUANIAN WORLD COMMUNITY FOUNDATION** vardu ir siųsti **1851 Skyview Drive Sparta MI 49345**

Visos aukos JAV atleidžiamos nuo mokesčių (Tax ID No. 36-309-7269)

Jūs galite paaukoti dalį ar visą savo turtą kaip amžiną paramą PLB Fondui. Sudarydami testamentus prašom įrašyti taip:
"For the Lithuanian World Community Foundation, incorporated under certificate No. 5582, Secretary of State of Illinois in 1979."

Aš paaukojau PLB Fondui dol. arba% mano turto

testamente, surašytame
(data) (vieta)

sižiūrėjęs į laikrodį, dar prieš išeinant trumpai paklausiau ar dar ilgai gali užtrukti tas susirinkimas. Ir, žinote, koki gavau atsakymą? "Tikrai pasakius, Jūs man trukdote!" Na, jeigu tai būtų įvykę Vilniaus turguje, ir kokia turgaus pardavėja taip atsakytų, tai gal būčiau mažiau nustebintas...

Ar teko jums paklausti kokio nors pakeleivio gatvėje

kokios nors informacijos? Gauni tokį atsakymą, iš kurio labai aišku, kad tu jį sutrukdei.

Prisimenu, kai vienas mano pažįstamas lietuvis montrealietis, kartą užėjęs į Vilniuje esančią krautuvę, kurioje parduodami kvepalai, tyčia paklausė pardavėjos: "Ar turite prancūziškų kvepalų Chanel Nr. 5?" Pardavėjos atsakymas buvo: "Ko dar išsivalysi!"
L. Stankevičius

TECHNIKOS ŽODIS

1991 No.3

Gen. Antanas Gustaitis

13:

TECHNIKOS ŽODIS
The Engineering Word
1991 Liepa- Rugsėjis

Istoriniai momentai

Šiais metais "Technikos Žodis" mini savo gyvavimo sukaktį. Šis trečiasis yra kartu ir pirmasis numeris, kuris lygiai po 40 metų pirmą kartą savo gyvenime kelias pas skaitytojus, po platųjį pasaulį išsisklaidžiusius, apšviestas nepriklausomos Lietuvos laisvės spinduliais.

Prieš aštuonerius metus "Technikos Žodžio" antruoju numeriu paminėjome mūsų aviacijos didvyrius S. Darių ir S. Girėną. Jų žygis iškėlė Lietuvos vardą į tarptautines plotmes, tuo papildydamas mūsų didvyrių eiles.

Šiuo numeriu paminėsime mūsų kolegą inžinierių, lėktuvų konstruktorių, lakūną, aviacijos generolą **Antaną Gustaitį**. Gaila, kad dėl susidariusių politinių aplinkybių, negalėjo jis užbaigti savo užsibrėžto tikslo lėktuvų konstravime. Jam kelią užkirtė ir jį sunaikino tie patys komunistai, iš kurių nasrų ir dabar Lietuva vos ne vos išspruko. Tiksliai J. Vaičieliūnas savo straipsnyje pastebėjo, kad jeigu komunistai š anksto nutaria ką nors nuzudyti, savo tikslą pasiekti tą žmogų apkaltina nepagrįstais kaltinimais. Taip atsitiko su A. Gustaičiu.

Pradedant redaguoti šį numerį, buvo paruošta ir dalis aktualios "Technikos Žodžiui" skirtos medžiagos. Gavus pastaruoju metu daugiau straipsnių iš Lietuvos aviatorių, skiriame šį padidintą išsilaikant tik A. Gustaičio paminėjimui.

Jau seniai buvome galvoję paminėti A. Gustaitį "Technikos Žodyje". Prieš daugelį metų V. Peseckas pradėjo rinkti medžiagą. Būdamas av. plk. ltn. Leonardo Pesecko sūnus, pažinojo visus šio numerio straipsnių autorius, todėl paprasė jų pasidalinti savo atminimais apie A. Gustaitį. Džiaugiamės, kad Tėvynei palaisvėjęs ir pagaliau visiškai išsilaisvinęs, V. Pesecko dėka buvo gauta daugiau papildomų žinių apie jį patį ir jo likimą iš idėjos draugų, archyvų, muziejų ir kitų šaltinių. Be Rasos Gustaitytės pažymėtų nuotraukų, visos kitos yra V. Pesecko nuosavybės.

Susipažinę su čia spausdintais straipsniais pastebime, kad A. Gustaitis buvo ne tik genialus lėktuvų konstruktorius, bet taip pat ir erdvių mokslo žinovas. Jis nepasitenkino vien aviacijos mokslu, bet galvojo ir apie erdvių užkariavimą. Šią mintį nagrinėja savo straipsnyje, rašytame 1933 metais. Jei būtų sąlygos leidusios jam toliau tęsti pamėgtą užsibrėžtą tikslą, seniai būtų iširikiavęs tarp pasaulinio masto pirmaujančių konstruktorių, gamintojų-vokiečių Wilhelm Messerschmitt, olando Antone Fokker, amerikiečio Dave Douglas ir kt.

Nuostabu, kad tuo metu, kada Lietuva vos atsikračiavo 123 metus užsitęsusių Rusijos vergijos jungo, turėdami mažai žmonių išėjusių aukštuosius mokslus, sugebėjo žaibo greitumu atsikurti, pasigaminti savo lėktuvus. Kitos Europos tautos, turėdamos laisvę ir joje išvystytas pramonės, negamino savo lėktuvų, o pirkė iš kitų kraštų. Tai įrodė, kad A. Gustaitis buvo pasižavėjęs lėktuvų konstruktorius, visomis savo jėgomis dirbo Lietuvos labui, likdamas iki paskutinės savo gyvenimo minutės ištikimu jos sūnumi. Šis "Technikos Žodžio" numeris išryškina Lietuvos aviacijos pradmenis, palikdamas istorinę medžiagą mūsų ateities kartoms.

Viktoras Jautokas

Edmundas Ganusauskas

GENEROLAS ANTANAS GUSTAITIS SUGRIŽTA Į TAUTOS ATMINTĮ

... 1934-iejį. Nuskambėjo prancūziškas trijų ANBO IV skridimas aplink Europą. Pasaulį nustebino drąsus ir tikslus jaunų Lietuvos sparnų skrydis. "Atrodo, jie visa tai darė liksmai ir drąsiai, su malonumu ir pasitikėjimu, jausdami, kad viskas įmanoma - ir aplink Lietuvą ir aplink Europą... - tokiais žodžiais lakūnų nusiteikimą nusakė nesenai gimtojoje žemėje viešėjusi generolo A. Gustaičio dukra Rasa. O tada lietuvių lakūnų skridimą šiltais straipsniais palydėjo daugelio šalių spauda. Amžininkai, aviacijos specialistai atkreipė dėmesį į puikias A. Gustaičio lėktuvo galimybes.

1934 m. Lietuvos karo aviacija turėjo 80 lėktuvų. 24 iš jų - A. Gustaičio konstrukcijos. Septyni ANBO III, penki ANBO V, keturi ANBO VI, aštuoni ANBO IV. Iki okupacijos buvo likę šeši metai, Lietuvos aviacijos dirbtuvėse buvo pastatyti dar 32 A. Gustaičio lėktuvai. Tai buvo didžiųjų darbų metai, atskleidę plačiašakį žmogaus talentą. Skraidymas, konstravimas, valdyba - jis visur pasižymėjo profesionalumu.

...Buvo sulipdyta A. Gustaičio kaltinamoji išvada. Ji buvo pasirašyta 1941 m. birželio 25 d., taigi, jau prasidėjus karui. A. Gustaičiui inkriminuota tai, kad jis aktyviai pasisakė prieš tarybų valdžios įvedimą Lietuvoje, šnipinėjo vokiečių žvalgybai, dalyvavo kuriant Lietuvos TSR teritorijoje kontrrevoliucinės organizacijos centrą ir pagaliau - mėgino nelegaliai pereiti sieną.

Paruošiamasis TSRS aukščiausiojo teismo karo kolegijos posėdis įvyko liepos 6 d. Nutarta A. Gustaitį teisti pagal RTFSR baudžiamojo kodekso 58-

LAPKRIČIO 23-IOJI - LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Paskelbus NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVOS VALSTYBĘ Vasario mėn. 16 d., 1918 m., vyriausybė tą metų lapkričio mėn. 23 d. išleido pirmąjį LIETUVOS KARIUOMENĖS įsakymą. Todėl Lietuvos Kariuomenės tradicine švente ir tapo LAPKRIČIO 23-IOJI. Šiomet ji minima 73-įjį kartą.

Atsiųsta paminėti:

TECHNIKOS ŽODIS /The Engineering Word/ Nr.3 /213/, 1991 Liepa-Rugsėjis. Šis žurnalo numeris išsamiai supažindina su Lietuvos aviacijos vienu giliausių kūrėjų, patiekiant daugybę pasisakymų, žinių nuotraukų ir brėžinių. Tai Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų Sąjungos leidinys, įsteigtas 1951 metais. Išeina kas trys mėnesiai. Metinė prenumerata - \$10. Redaktorius - Viktoras Jautokas, 5859 S. Wipple St., Chicago, IL 60629, tel: 312-778-0699.

I"ą" straipsnį - sušaudymas su turto konfiskacija. Bylą nagrinėti uždarame posėdyje - be kaltinimo, gynybos, liudytojų. Tą pačią dieną A. Gustaitis pasirašė gavęs kaltinamosios išvados kopiją.

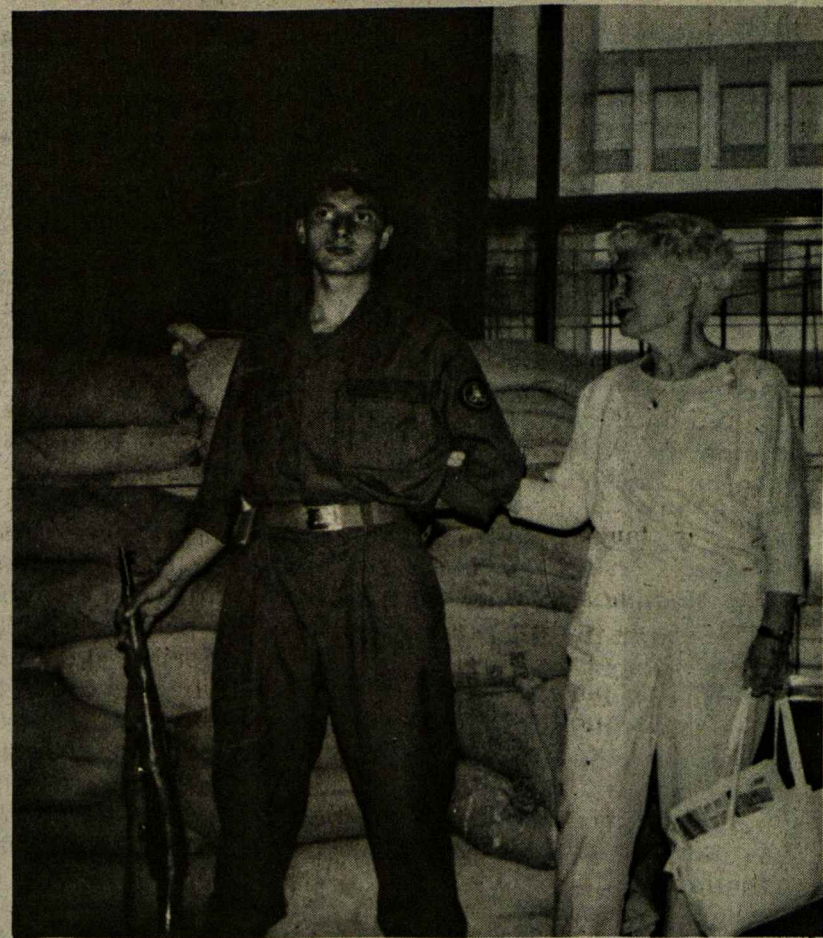
... Paskutiniojo žodžio generolas A. Gustaitis atsisakė.

Valstybės saugumo jauniesniojo leitenanto Sasėnko pasirašyta pažyma liudija, kad nuosprendis įvykdytas 1941 m. spalio 16 d.

Jonas Balčiūnas

...1975-1983 m., kuriant Lietuvos sportines aviacijos visuomeninį muziejų, susidarė problema, kaip jame parodyti A. Gustaitį. Brežnevo stagnacijos metais tai vėl buvo nepageidaujama tema. Po ilgų apmąstymų nutarėme įsteigti ekspoziciją "Mūsų konstruktoriai" ir ten parodyti J. Dobkevičiaus, A. Gustaičio, B. Oškinio, B. Karvelio ir kitų konstruktorių lėktuvus, sklaidytuvus. Cenzūra neprieštaravo, bet pasakė, jog prieškarinius konstruktorius galime parodyti tik paminėtos enciklopedijoje. A. Gustaičio stende nurašėme iš enciklopedijos jo biografiją, darėme ANBO lėktuvų nuotraukas, techninių duomenų lentelę. Vėliau išdrąsinę išrašėme net atskirą stendą skrydžiui aplink Europą. Daugiau keblumų iškilo dėl ANBO-I. Pirmasis 1925 m. A. Gustaičio kūrinys stebuklingai išliko iki mūsų dienų. Bet ant jo buvo nupiešti Lietuvos Karo aviacijos ženklai - Vyčio kryžiai. Cenzūra ir partijos ideologai leido ANBO-I demonstruoti, jei bus uždažyti kryžiai. Unikalaus eksponato gadinti nesirengėme. Muziejaus atidarymas užsitęsė. Per tą laiką "prašviešėjo politikos padangė", ir cenzūros valdininkai praleido ANBO-I su ženklais.

Taip saugoja parlamento pastaus naujas Lietuvos sargybinis.

AIŠKINASI MASKVOS REGIONALINIS KARIUOMENĖS KOMENDANTAS

Lt.Gen.Valery Mironov pranešė, kad jis negalės gruodžio mėn. 1 d. nustatyta Baltijos valstybių datą atitraukti sovietų dalinius iš jų sostinių.

Jis aiškina, kad atitraukimui reikia daug laiko ir pinigų, nes Sovietų Sąjungoje yra kritiška butų buklė. Varšuvoje, Lenkijos Užsienio Reikalų Ministeri-

Nuotrauka A. Stepaitienės

ja pranešė, jog Sovietų Sąjunga sutikusi atitraukti 45.000 karių iš Lenkijos baigiantis 1992 m., tokiu budu tiesdama galimybę diplomatiniais ryšiams tarp tų dviejų kraštų. Varšuva pradžioje buvo reikavusi dalinių išėjimo 1991 m. pabaigoje, bet nusileido iki 1992 m. vidurio.

Kodėl negalima būtų užkinkyti į namų statybą tuos pačius karinius dalinius?

1983 m. kovo 6 d. įvyko muziejaus atidarymas. Kartu - pirmasis oficialus A. Gustaičio sugrįžimas, nors jo stendas buvo kuklus. Bet, gidui talkininkaujant, (budėdavo aviacijos istorijos zinovai), lankytojai sužinodavo tiesą apie Antano Gustaičio asmenybę bei nuopelnus Lietuvos aviacijai. Daugelis klausinėdavo apie jo likimą. Nors keletas muziejaus kūrėjų jį žinojome, bet sakyti tiesą nedrįsime. Aiškina, vome, jog JAV gyvenanti dukra Rasa Gustaitytė yra gavusi Tarptautinio Raudono

nojo Kryžiaus pranešimą, kad jos tėvas 1941 m. spalio 16 d. miręs Maskvoje. Šią žinią atvežė JAV viešėjęs J. Dovydaitis.

ANBO-I sukėlė žmonių susidomėjimą ir padarė gerą reklamą muziejui. Muziejų lankydavo jaunimas, tėvai su vaikais, ivairios ekskursijos. Pamatę Vyčio kryžius ant sparnų, vyresni žmonės nustebdavo. Kai kurie net ašarą nubraukdavo. Jaunuoliai dažnai klausdavo, kas tai per ženklas. Tekdavo (nors gana atsargiai) paaiškinti.

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJAI

Laisvę žemės gimtos ir gyvybė tautos partizanai heroiskai gynė, simtais žuvo kovoj - likdami Lietuvoj, jie atidavė viską Tėvynei.

Tai didvyriai tautos, vyrai dvasios tvirtos, paaukojo jėgas ir jaunystę, ne dėl savo dalies, bet už laisvę šalies, kurios patys nespėjo išvysti.

O kai žuvo savuos numylėtuos laukuos, Lietuvos žemė atpildė tapo, pasiliko tauta, liko žemė gimta partizano praturtinta kapo.

Partizanų dvasia lietuvių širdyse - kaip vienybės ir laisvės tvirtovė, kaip didinga piliis. Iš tokios gims šalis, kurios pamatus kraujas nuplovė.

Partizanų žygius ir nueitius kelius kapai liudys, kryžių šešėliai... Slėps jų kūnus kapai, bet dvasia ir darbai liks gyvi, kaip nemirštančios vėlės.

Vainikus jums garbės vis su melle padės kartų kartos, prie "LAISVĖS PAMINKLO". Dvasia jūsų nemirs - Lietuva nepamirš kad už laisvę jos žuvot prie ginklo.

Partizanų dvasia lietuvių širdyse tai jėga ikvėpta - nemirtinga. Tos jėgos vedami, mylinčia širdimi atstatys Lietuva vėl Tėvynę galingą.

Stasys Jokubaitis

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS, REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvę bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radio žinios nesutalkamai skleidžia informaciją (valriuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukoms, darbais, palikmais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukos arba palikimus skypkime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
310 Rathburn Rd., Etobicoke, Ont. M9B 2L8

/Autorius praleido 15 metų Sibire, tremtyje ir lageriuose. Spausdiname ištrauką iš neseniai Lietuvoje pasirodžiusios jo knygos. Red./.

/ tęsinys /

Nepaisant to, kad buvome labai izoliuoti, pro tuos grotuotus langus matydavome, kad dedasi lagerio kieme, mums net pavyko rasti tenai pažįstamų, su jais pasisveikinti ir pasikalbėti. Po darbo lagerio kieme zekai vaikštine davė grupelėmis. Tas kiemas atrodė toks gyvas ir judrus, kad man netikėtai priminė šv. Morkaus aikštę Venecijoje. Mums labai rūpėjo pasikalbėti su senais šio lagerio gyventojais, o jiems taip pat buvo idomu, kas tie karantininiai, ar nėra tarp jų pažįstamų. Todėl daugelis, nutaikę momentą, prieidavo prie mūsų barako langų iš kiemo ar iš lauko pusės. Kartą prie lango priejo felčers Pranas Zaborskis. Kadaiše jis buvo Kybartų geležinkelio stoties komendantas, paskui kurį laiką dirbo Lietuvos diplomatinėje pasiuntinybėje Maskvoje, o prieš Antrąjį pasaulinį karą Klaipėdoje ėjo Švedijos-Amerikos laivų bendrovės atsovo pareigas. Felčerio specialybė buvo igijęs tar-naudamas kariuomenėje Pirmojo pasaulinio karo metu. Dabar jam ta užmesta specialybė labai praverė. Zaborskis pasakė, kad šiame lageryje tarp kitų lietuvių inteligentų esąs ir kunigas Vincentas Mieleška, buvęs Kauno Karmelių parapijos klebonas. Nuotaika dar labiau pagerėjo, kai išgirdau, kad lageris švarus, tvarkingas, urkių nėra, kaliniai daugiausia politiniai. Netrukus prie lango priejo ir kun. Mieleška, su kuriuo anais laikais menkai tepasizinojau, nors kuri laiką buvau gyvenęs jo parapijoje. Lageryje mudu itin artimai susibūčiuliavome ir likome ištikimi draugai iki pat jo mirties 1963 m. kovo 4 d.

Lagerio kieme kun. Mieleška iš tolo pažindavau pagal jam tekusius nepaprastai didelio numerio baltus brezentinius batus - ilgus, net užsirietusius, kaip Čarlio Čaplino filmuose. Kunigas buvo didelis optimistas. Jis neabejojo, kad Kremliuje įvyks pasikeitimų, kad mes dar susitiksim Lietuvoje. Ir neapsiriko. Lageryje Mieleška laikėsi labai oriai, zekų buvo gerbiamas. Kai kas jį laikė aukšto rango katalikų dvasininku, net kardinolu. Dėl savo likimo jis nė kiek nesisielėjo, visiems buvo krikščioniškai atlaidus ir paslaugus.

Karantinui pasibaigus, mus, naujokus, nuvarė į lagerio valgomąją salę sveikatų tikrinti, tikriau sakant, išrūšiuoti. Tą kartą rūšiavimas vyko labai sparčiai ir sklandžiai. Visi išsirengė kaip Adomas rojuje prieš obuolio paragavimą. Iš lėto žąsėle ėjome pro stipriai išsikvėpinusią gražią damą, kuri sėdėjo prie staliuko, ant jo pasidėjusi mūsų sąrašus. Ant to staliuko gulėjo ir fonendoskopas. Tą kvepianti dama tarp pirštų sukiojo pieštuką. Praeinantįs nuogus zekus, senus ir jaunus, ji peržvelgdavo nuo galvos iki kojų, paklausdavo pavardės, vardo, kokių turi nusiskundimų, ir liepdavo eiti, trumpai reziumuodama:

- Rankos, kojos yra, eikite!

Priėjęs nė neklusiamas automatiškai išpyskinau savo vardą, pavardę, tėvo vardą, gimimo metus ir bausmės straipsnį, kaip jau buvau įpratęs. Kvepianti dama, dirstelėjusi į mane, dėl visa ko paklausė, kuo skundžiuosi. Pasakiau, kad silpna širdis.

- Rankos, kojos yra, eikite! - atsakė, kaip vėliau sužinojau, lagerio sanitarijos skyriaus laisvai samdoma viršininke, felčerė Galina Caplina. (Beje, zekams neprivalu žinoti laisvai samdomų tarnautojų vardų bei pavardžių, nes vadinti juos vardais ir tėvavardžiais griežtai draudžiama.).

Tokio komisavimo dar nebuvau matęs.

Kitą dieną paaiškėjo, kad su ta mano sveikatos kategorija kažkas ne taip. Prie mano pavardės buvo pažymėta, kad esu visai sveikas vyras, pirmos kategorijos darbininkas, gimęs 1886 m. Dešimčia metų pasendintas, bet vis vien pirmos kategorijos ažuolas! Lagerio darbų skirstytojas, vienintelis kalnys čerkesas, buvęs Raudonosios Armijos kalninkas, susidomėjo mano nepaprasta sveikata: kaip čia 65 metų senis priskirtas pirmajai kategorijai? Jis jau buvo besiučias mane į akmenskaldžių brigadą, tačiau amžius kėlė didelį įtarimą. Jis pat nuėjo į sanitarijos skyrių išsiaiškinti. Čia pamatė mane, iš felčerio Zaborskio išgirdo, kad aš esąs labai menkos sveikatos, Siblage

• AUKSINIO AMŽIAUS KLUBO "RŪTA" valdyba nuoširdžiai dėkoja visoms talkininkėms ir talkininkams, kurie prisidėjo prie š.m.lapkričio mėn.3 d.bazaro surengimo, pareikalavusio daug kruopštaus darbo ir laiko.

Šis popietis ilgai liks visų atmintyje, nes malonūs, besišypsantys veidai, laimikiai, sudarė tą jaukią, draugišką nuotaiką. Lyg didžiulė šeima susirinko po ilgo nesimatymo dalyviai.

Buvo svečių ir iš Lietuvos, kurie išsivežė malonius prisiminimus.

Taip pat dekojame visiems tautiečiams ir svečiams, kurie atėjo ir prisidėjo savo auka prie šio malonaus popiečio.

RŪTOS Klubas, pirmininkė yra Petronėlė Juškevičienė, vicepi.- Elena Kербellenė. B.M.

buvęs invalidų kategorijoje. Čerkesas patikėjo ambulatorijos felčeriui ir pats išbraukė mane iš akmenskaldžių brigados. Laikiniai buvau paskirtas į silpnųjų zekų brigadą, kuri dirbo visai arti lagerio - remontavo laisvųjų lagerio tarnautojų barakus, valė kiemus, mūrijo krosnis ir t.t. Tie menkajėgiai nesivaikė išdirbio normų, vieni kitų neragino.

Po kokių poros savačių lageryje buvo numatytas visuotinas ketvirtinis komisavimas. Turėjo būti perrūšiuoti visi zekai. Šį kartą iš Pesčianlago atvyko tikras gydytojas majoras. Buvau girdėjęs, kad jis tikrinas gana sąžiningai. Mane apžiūrėjęs, pasiklausęs širdies plakimo, majoras kilstelėjo galvą ir pasakė už stalo sėdintiems laisvai samdomiems bendradarbiams:

- Nurašyti: tachikardija, miokardiodistrofija...

Man paliepė eiti. Žinojau, kad pirmos kategorijos jau tikrai nebūsiu. Kitą dieną tai patvirtino ambulatorijos felčers vokieitis, kuris man kasdien duodavo išgerti "Adonis vernalis" lasų širdžiai stiprinti. Jis labai linksmai pasakė:

- Sveikinu jus, seneliuk! Esate nurašytas, dabar jau visiškai invalidas. Nereikės jokio sunkesnio darbo dirbti. Galėsit sau gulėti ir į lubas spjaudyti. Matyt, širdelė jau galutinai pavargę...

Taip netikėtai greitai iš I kategorijos patekau į IV - visiškų invalidų kategoriją. O tai mano likimui turėjo lemiamos reikšmės, išėjo labai į naudą.

Pirmomis dienomis po to nurašymo mane skirdavo drauge su kitais tokiais pat invalidais žiūrėti švaros lagerio kieme. Reikėdavo surinkti pasitaikančias nuorūkas, arklių mėšlą, kai kur pašluoti ir sąslavas nunešti į šiukšlių dėzes. Vėliau paskyrė prižiūrėti lagerio gėlyną. Ten augo keblolika smulkialapių vinkšnaičių, amerikinių klevelių bei topoliukų, kurie ne taip bijo karščio ir sausros. Vasarą tuos medelius reikėdavo kasdien gausiai laisyti. Tam reikalui kieme buvo pora šulinių. Buvo čia ir kelių rūšių gėlių, daugiausia portulakų. Tos gėlės pražįsta sau - lei gerokai pakilus ir vėl užsimerkia, kai ji artėja prie laidos. Vienas mano bičiulis, Rumunijos generolas Dragomiras, drauge su manim tuos augalėlius laistęs, vadindavo jas skurdo gėlėmis...

IV kategorijos zekai invalidai už darbą jokio atlyginimo negaudavo. Jie buvo valstybės išlaikytiniai. Visi kiti kaliniai ilgainiui pradėjo gauti visai padorų atlyginimą pinigais, kurie po Berijos likvidavimo būdavo išmokami tiesiog į rankas, žinoma, išskaičiavus už maistą, drabužius ir kitas išlaidas.

/ bus daugiau /

mūsų standartą yra labai pigus (\$1 bonka). Dienos metu krautuvė buvo beveik pustūstė, bet po ketvirtos valandos, kai darbas baigėsi, tai krautuvėje tiesiog negalima buvo prasigrūsti per žmones, tokia gausybė prisirinko. Susidariusė vaizdą, kad Vengrijoje, kur yra privatinė prekyba jau 15 metų, niekuo nesiskiria nuo mūsų krautuvų.

Budapeste stovime tik dvi dienas ir po to jau išvažiuojam paskutiniam etapui į Austriją. Turime padaryti 245 km kelio. Iš miesto iškeliuam rytmetyje ir per lygius laukus važiuojam tolyn, kur dar pakelėje auginama daug saulėgrąžų. Greitkeliu sparčiai riedame pirmyn. Lygumos pasibaigia, pasidaro lengvai kalvotos.

Pravažiavome Tate miestą, greitkelis baigiasi. Pakelėje matoma žemė laukuos labai gera, juodžemis. Prie kelio mūriniai namukai su sodeliais ir daržais. Daug žydinčių gėlių palangėse. Dirbamieji laukai dideli, platūs, tai valdžios arba kooperatyvų nuosavybė. Su privatinė žemės nuosavybė dar neaišku kaip bus padaryta, nes valdiški ūkiai yra milžiniško dydžio. Patys namukai gražūs, neapleisti, prižiūrimi. Prastesnių beveik niekur nematyti, visi vienodai geros išvaizdos. Pakelėje atskirų namukų pastatytų nėra, yra tik didelių kaimų grupės. Laukai, nors plačiai dirbami, bet nėra visai pliki; palikta pavienių medžių ir krūmų. Kai kur ištisos eilės, kaip nedideli miškeliai, tvarkingai apsodinti. Matyti ir tų stambiųjų ūkių dideli išsiplėtę trobesiai, bet toliau nuo kelio. Pakeliui į Vieną daug mašinų, bet į Budapeštą važiuojančių jau daug mažiau.

Paliekame šone didelį Gyor miestą, kuris Habsburgų laikais buvo didelis imperijos centras, o dabar pasienio miestas. Per lygumas greit pasiekiam sieną 10 val. ryto. O dar Vengrijos pusėje paskutiniame restorane geriam kavą ir vaisvandenių, baigdami praleisti užsilikusius florintus.

Truputis Austrijos

Vengrijos muitininkai, atėję į autobusą, surenka vizas, o austrai net neįeina į autobusą patikrinti. Austrijos pusėje tęsiasi irgi lygumos, nes šiuo keliu nesiekiamo Alpių kalnų. Iki Vienos likę vos 70 km. kelio. Vaizdas mažai pasikeičia nuo Vengrijos, tik daugiau reklamų pakelėje ir namų palangėse daugiau žydinčių gėlių. Nė nepastebėjom, kaip pasiekėme Vienos priemiesčius ir įriedėjome į centrą prie Belvederio rūmų. Čia mus pasitinka Vienos vadovė moteris, kuri aiškina, kad šie rūmai pastatyti Savoy

montreal

Lietuvos Naujosios Muzikos Ansamblys, neseniai koncertavęs Montrealio Muzikos Festivalyje, SPECTRUM Teatre ir sukėlęs ovacijas (standing ovation). Nuotr. J.Piečaičio

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS MONTREALIO SKYRIAUS

Metinė Šventė

[vyks 1991 m. GRUODŽIO mėn. 8 d.

Aušros Vartų parapijos salėje
po 11 val. mišių.

PROGRAMOJE: poetas dr. Henrikas NAGYS

• Šaltas bufetas, pyragai, kava.

ĮEJIMAS: \$10.-

VISI MALONIAI KVIEČIAMI ATSLANKYTI

K.L.K.M.D. Montrealio skyriaus Valdyba

• **KLK Moterų D-jos Montrealio skyrius**, švęsdamas savo metinę šventę 1991 m. gruodžio mėn. 8 d. **AV PARAPIJOS SALĖJE** rengia pietus. Jų metu savo išpuščiais apie Lietuvą pasidalins poetas **Henrikas Nagys**, prieš kelias savaites grįžęs iš Nepriklausomos Lietuvos.

Tikimės, kad Montrealio lietuviai rezervuos šią dieną susitikimui su savo mėgiamu poetu, kurio sėkminga vienasnagė laisvoje Tėvyneje džiugiamės mes visi. Po to visi bus pavaišinti puikiais valgiais, kava ir pyragais.

Tad iki pasimatymo popietėje su poetu dr. Henri-

ku Nagiu š.m. gruodžio 8 d. AV parapijos salėje! N.B.

• **VIZOS VYKSTANTIEMS Į LIETUVĄ** išduodamos Kanadoje per Lietuvos generalinį konsulatą 235 Yorkland Blvd., Willowdale Ont., M2J 4Y8. Reikalingos užpildymui anketos gaunamos ir MONTREALYJE "Lite" ir jo skyriuje Rosemonte.

Instrukcijose nurodoma, kad reikia pridėti savo pasinę nuotrauką, galiojančią pasą, \$30 už vizą ir \$7 už vizos persiuntimą registruotu paštu.

Sovietų Sąjungos vizos įvažiuoti į Lietuvą **nebegalioja**.

princo 1783 m. ir į juos veda liepų alėja. Dabar rūmuose įsikūrusi moderniško meno galerija. Iš Belvederio rūmų - gražus reginys į Vienos miestą.

Po to važiuojame per Vienos miestą, per Dunojaus tiltą, pro Praterio parką, kur didžiulis ratas, iškiles į padangę, žinomas iš miesto atvirukų. Apsukus kelis ratus, miesto gatvėmis - trumpas sustojimas šv. Stepono katedroje ir po to atvykstame į Ananas viešbutį prie geležinkelio stoties. Kambariai puikūs, bet ir kainos aukštos - dviem asmenims kainuoja už kambarį po 171 dol.

Viešbutyje nesėdim ir, pasikeitę pinigus (kursas - už dolerį 11 silingų), einame prie geležinkelio stoties, kur restorane užkandame, perkam atvirukus ir kitus suvenyrus. Ilgai neužtrunkame, nes vakare dar važiuojame į Kahlenberg ant kalno su vaizdu į miestą apačioje. Po to, saule nusileidus, vykstame vakarienei į Grinzing, irgi tarp kalvų ir miškų vietovė, kur įvairūs restoranai sutraukia gausybę turistų ir vietinių. Autobusai nesustodami vienas po kito veža ir veža žmones į šią populiarią vietovę. Vakariene su vynu gauname Altes Presshaus restorane. Šie restoranai pagarsėję ne tik valgiu ar vynu, bet ir vaikščiojančiais tarp stalų muzikantais, kurie įtraukia publiką dainoms kartu su jais. Baigus vakariene ir išdavinavus daugybę dainų, buvo parodytas apačioje glitai uoloje iškirstas vyno rūšys, kuriame pastovioje temperatūroje laikomas vynas statinėse ir buteliuose.

Austrijoje tebuvome vieną dieną ir sekanti rytą paskutinis kelionės etapas 460 km belieka atlikti iki Miuncheno. Iš Vienos išriedame rytmetyje ir per daugelį miškų ir kalvotų vietų, važiuojam Linz miesto kryptimi. Vietovaizdis labai įvairus; čia miškai, kalneliai, pakalnės, vėliau kalvos praplatėja, atsiranda dirbamos žemės plotai su sodydomis. Vyksta javų pjovimas; kai kurie laukai jau nupjauti. Šiaurinė Austrija važiuojant pasidaro platus slėniai, nes važiuojam paraleliai su Dunojaus upe, kuri mums nuo kelio dar nesimato. Dunojaus upė laisva laivinkystei visoms valstybėms, kurios prieina prie jos.

Pakelėje gražiai atrodo geltonuojančios ražienos ar žaliuojantys plotai, išsimėčiusios sodybos ir daugybė medžių. Pakelės apsidintos medžiais ar krūmais, sudaro gražų vaizdą į visas puses. Malonu pasižvalgyti.

Vadovas Itzak iš ryto paskoja apie Habsburgų dinastiją, kaip iš Šveicarijos grafo pasidarė Romos Imperijos karalius per vedybas, diplomatiją ir karus. Sustojimas prie Linz miesto, padarius 150 km. kelio. Kelionės metu mūsų autobuso soferis turėjo šaltų gėrimų barą šaldytuve. Vieną gėrimų dežutę pardavinėjo po 1 dol. Tad ištroškus važiuojant ar sustojus, nebūtina bėgti į restoraną atsigerti. Iki Salzburgo dar lieka 115 km. Ten ilgiau sustojame.

(Bus daugiau)

PER BALKANŲ KRAŠTUS

Stasys Dalius

/ tęsinys /

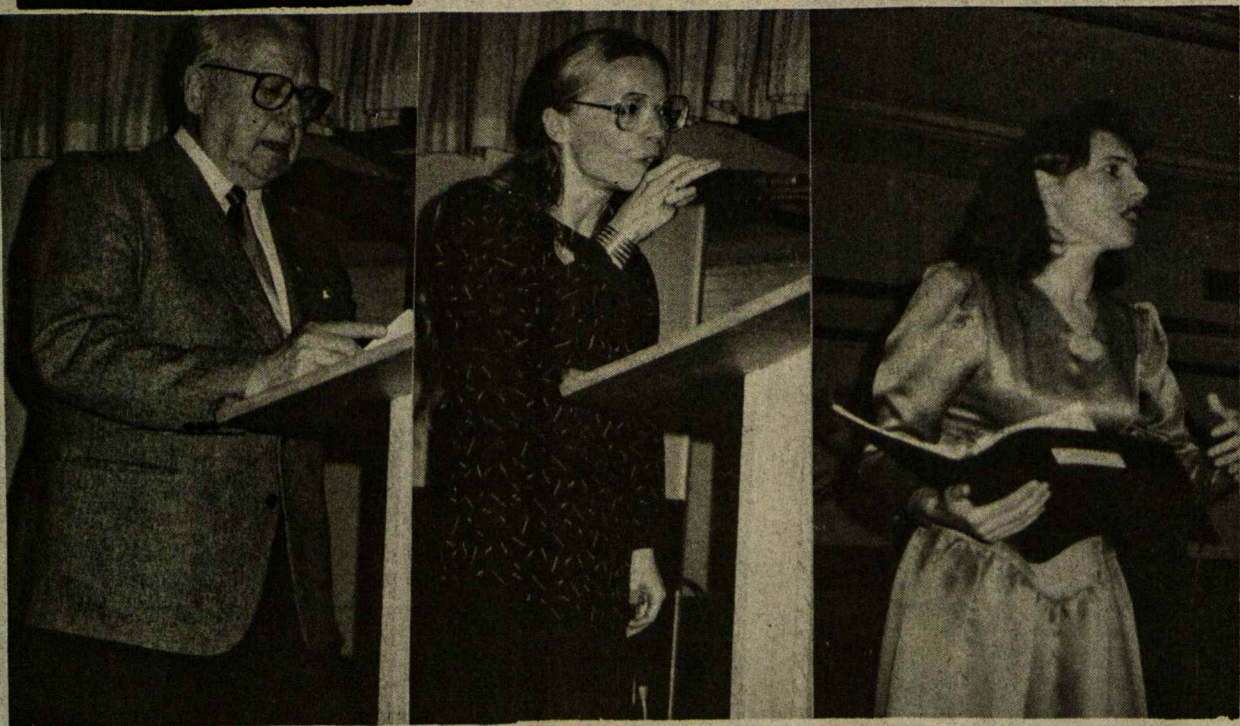
Pro šalį praslenka ant Dunojaus kalno paminklas moters su iškeltais palmių lapais virš galvos, pastatytas po Antrojo karo, minint išvadavimą, bet pagal vadovų pareiškimą, rusų okupacijos pradžią. Toliau matomi universiteto technikos fakulteto pastatai su atominės energijos įrengimais mokymosi reikalingais.

Laivu plaukiame iki Margaretos salos, kur Dunojus išsiskyręs į dvi šakas, apsupa šią didelę salą. Prieš salą per upę Margaret vardo tiltas, nuo kurio laivas pasisuka atgal. Ypatingai gražus vaizdas iš laivo, praplaukiant pro vengrų parlamento rūmus su didingai iškeltais bokštais. Bendrai, Budapeštas šauniai atrodo plaukiant laivu ir stebint įvairius rūmus, statytus dar Austro-Vengrijos monarchų laikais. Smagi kelionė laivu greit pasibaigia ir mus išlaipina pakrantėje, prie autobuso.

Netoli viesbučio buvo daug krautuvų, bet mudu su Jonu, užėjome į didelę maisto krautuvę, panašiai kaip Kanadoje "Dominion". Krautuvė visko pripildyta, ne tik maisto produktai, bet ir namų reikmenys, kaip indai, puodai, stiklai ir t.t.

Į krautuvę užėjom du kartus, dienos metu, kai nedaug pirkėjų, buvo laisvai per visus skyrius išvaikščiota. Dėl idomumo, kai kurias kainas pasižymėjau, pvz., dekoruotos stiklinės - 62 florintai, maltos mėsos 200 gr. 30-56 florintai (pagal rūši), šviežios kiaulienos kg. - 110 fl., o jautienos 1 kg. jau 260 florintų. Šviežia mėsa tame skyriuje nepatraukliai atrodo; visur kraujas plaukia, čia pat sudėtos kojos, galvos, žarnos, be jokios tvarkos sumestos į krūvą. Tačiau rūkytos dešros, kumpiai patraukliai ir gražiai atrodo, sukabinti į eilę vilioja aki.

Maisto krautuvėje didelis pasirinkimas alaus, vyno ir brandy. Brandy kainuoja apie 200 florintų bonką, vynas, pradedant nuo 60 florintų. Kitų dalykų bei dežucių pilnos lentynos prikrautos, tik gal kainos mažiau uždirbantiems yra aukštos. Bet vietiniai, pirkdami maistą beveik visi į vežimėlį dedasi vieną ar dvi bonkas vyno, kuris pagal

"Nepriklausomos Lietuvos" laikraščiu paremti koncerte sveikintojai. Iš kairės: "NL" Bendrovės pirm. Juozas Šiaučiulis, Hamiltono Lietuviškos Radijo Valandėlės vedėja, žurnalistė Regina Varanavičiūtė-Haggo ir "Sutartinės" vadovė Nijolė Benotienė.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS LAIKRAŠČIO SPAUDOS VAKARAS

Prieš maždaug 20-tį metų, Toronte esantieji "Nepriklausomos Lietuvos" laikraščio skaitytojai pilnai suprato lietuviškojo spaudos žodžio svarbą lietuvių bei ne tikai likusiems Tėvynėje, bet ir išeivijoje. Kelio likos entuziastų dėka buvo sudarytas laikraščiu "NL" paremti Toronto "NL" Rėmėjų Būrelis. Jie kas mėnesį suruošdavo iškilius "NL" Spaudos Vakarus, kad moraliai ir materialiai paremtų seniausią Kanadoje leidžiamą lietuvių laikraštį.

Bėgo laikas, keitėsi sąlygos, keitėsi ir "NL" Rėmėjų Būrelio vadovai bei nariai. Tačiau pirmųjų ta kilni idėja ir darbai liko gražia tradicija, parama spaudai, kuri buvo kartojama kasmet ir, reikia tikėtis, kad ji dar daugelį metų bus gyva.

Dėka darbštaus "NL" Rėmėjų Būrelio ir šiais metais buvo pravestas Spaudos Vakarų spalio mėn. 26 d. Toronto Lietuvių Namuose. Jis praėjo su netikėtu pasisekimu, nors tuo pačiu metu vyko ir kiti lietuvių renginiai.

Spaudos Vakarą atidarė Rėmėjų Būrelio narė I. Adomaitienė. Pagrindinį sveikinimo žodį tarė "NL" Spaudos B-vės Valdybos pirmininkas Juozas Šiaučiulis, kuris "NL" Valdybos

ir Redakcijos vardu trumpai apibūdino šio laikraščio 51 metų darbo įnašą lietuvių išlaikymui ir dirbant dėl Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo. Jis pasveikino šio vakaro dalyvius ir padėkojo rengėjams už suteikiamą paramą, palinkėjo visiems geriausios sėkmės.

Meninę vakaro programą atliko SUTARTINĖ, vadovaujama muz. Nijolės Benotienės ir dalyvės Dainos Girklytės, Zita Girklytė, Gintaras Karasiejus, Aras Nausėdas, Danutė Pargauskaitė, Audra Puzerytė ir Paulius Sukauskas.

Gera parinktą repertuarą sudarė 3 senovinės sutartinės, 5 liaudies dainos, 3 harmonizuotos liaudies dainos - St. Šimkaus, A. Mikulskio ir 5 muzikų sukurtos dainos: A. Brazinsko, B. Gorbulsio, M. Noviko ir Tiroliečių daina iš operos "Vilius Telis".

Klausojo visos dainos labai patiko. Iškirtinai daug katučių susilaukė daina "Lietuva" - žodž. ir muz. K. Masanausko. SUTARTINĖS vadovė buvo įteikta gėlių, o L. Pocienė "NL" Rėmėjų Būrelio vicepirmininke padėkojo rengėjų vardu.

Šokių muzikai vadovavo A. Sukauskas. Turtingoje loterijoje kiekvienas dalyvis galėjo išbandyti savo laimę. Veikė baras ir V.

Birštonas gražiai paruošė valgių, kavos ir pyragaičių stalą.

Skaitytojų patogumui dirbo spaudos stalas, vadovaujamas E. Stepaitienės ir jos talkininkių, prie kurio buvo galima užsimokėti ar pratešti "NL" prenumeratą ir paremti "NL" atskira auka.

Sėkmingam vakaro pravedimui savo darbais prisidėjo koordinatorė L. Pocienė, įėjimo bilietus platino D. Renkauskas, L. Pocienė, L. Balsienė, S. Jokubaitis, J. Paškevičius - jis, Būrelio iždininkas - tvarkė ir visą vakaro atskaitomybę. Baro reikalus tvarkė A. Kairys ir Br. Mackevičius. Loteriją pravedė L. Balsienė ir A. Šimkienė, kuri parūpino ir gėles. Kaip paprastai, salės, scenos šviesas, šildymą ir vėsinimą rūpestingai tvarkė K. Juzumas. Stalus ir salę puošė visi Būrelio nariai.

"NL" VALDYBA IR REDAKCIJA NUOŠIRDŽIAI DĖKOJA VISIEMS "NL" RĖMĖJŲ BŪRELIO NARIAMS UŽ PASIAUKOJIMĄ IR PARAMĄ, "SUTARTINEI" UŽ GRAŽIAI ATLIKTĄ PROGRAMĄ IR PADARYTĄ NUOLAIDĄ; DEKINGI UŽ LOTERIJAI PA-AUKOTUS LAIMIKIUS. AČIŲ VISIEMS Į VAKARĄ ATŠILANKIUSIEMS IR PAR-REMUSIEMS LAIKRAŠTĮ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ".

J. Šiaučiulis

Žinios

● Lapkričio mėn. 10 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 280 žmonių. Svečių knygoje pasirašė Toronto Miesto Tarybos nariai: Tony O'Donohue ir žmona Aldona Derwyn Shea ir Chris Korwin-Kuczynski. Iš Kauno - 1. iš Vilniaus - 2. Iš St. Petersburg'o Fla., dr. C. Grinis, iš Detroit, JAV - M. Bylienė; iš Grand Rapids Mi., D. Dainelis ir S. King; iš Vancouver'io - V. Malerienė; iš Hudson, Que. - A. K. Gapučiai.

Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos nariai - Aldona Sergautienė ir Juozas Norkus.

● LN nupirko 400 naujų kėdžių D. L. K. Gedimino ir Karalienės Mortos menams. Šia proga galima įsigyti gerų medinių kėdžių su tvirtom geležinėm kojom. Kėdės yra idealios vasarnamiuose, žaidimų kambariuose ir garažuose. Kėdžių kainos tarp \$3 ir \$5.

● Slaugos Namams aukoj: \$1.000 - Vytas ir Aleksandra Bubeliai; po \$100 - J. Jurkus, Ant. Peleckis; \$100 - M. Mikelėnas - McLoughlin; \$50 - LN Kultūrinė Komisija. Iš viso statybos fonde yra \$ 660,101.

● Toronto Lietuvių Namų 40-ties metų veiklos sukaustuvinis koncertas-pobūvis vyko lapkričio mėn. 17 d., 3 val. p.p. Graži meninė programa ir geros vaišės maloniai nuteikė visus dalyvius.

● Suvalkų Krašto Lietuvių Išeivijos Sambūris lapkričio mėn. 30 d., 7 val. v. Lietuvių Namuose rengia RUDENS ŠOKIUS.

● Toronto Jaunimo Ansamblio GINTARAS ruošiasi vykti į Pietų Ameriką, kur vyks Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas. GINTARAS ten atliks eilę koncertų.

LN vyks šio ansamblio išleistuvinis koncertas gruodžio mėn. 1 d., 3 val. p.p.

● ANGLŲ KALBOS KURSAI vyksta PRISIKĖLIMO P-jos muzikos studijos patalpose pirmadieniais ir trečiadieniais 7-9 val. v.

Žinios

● Buvusi montrealietė, skulptorė Elena GAPUTY-TE mirė lapkričio mėn. 4 d. Anglijoje. Jos pelenai buvo nuvežti į Lietuvą ir palaidoti šeimos kapinėse.

Lapkričio mėn. 17 d. Montrealyje už jos sielą atnašautos Mišios, kuriose dalyvavo artimieji ir buvusios jos bičiulės, su kurio-

SUGRĮŽO...

Š. m. rugsėjo mėn. 28 d. sekmadienį, Montrealio šv. Kazimiero šventovės varpai 11 val. pamaldoms prasidedant, skambėjo daug garsiau ir iškilmingiau, negu kad bet kuri kitą sekmadienį. Šis sekmadienis buvo mūsų šventovei ir jos parapijiečiams džiaugsmo sekmadienis, nes pas mus sugrįžo po 9 metų pertraukos, buvęs klebonas kun. dr. F. Jucevičius.

Pamaldų metu klebonas ėjo per šventovę ir sveikinosi su parapijiečiais. Daugelio moterų akyse matėsi ašaros. Tai buvo gan jaudinantis momentas klebonui ir mums parapijiečiams.

Spalio mėn. 6 d. klebonas atnašavo Koncelebrines sugrįžtųjų Mišias, asistuojant Montrealio vyskupo atstovui prel. M. Paquette. Į šias pamaldas atsilankė daug parapijiečių, o ypatingai jaunesnio amžiaus žmonių. Nors oras buvo nepalankus - lijo, bet neatbaidė nei vyresnių, nei jaunesnių. Buvo atvykusių ir iš toliau, kurie gyvena už Montrealio miesto ribų.

Prel. M. Paquette, pristatė kleboną parapijiečiams gražiais žodžiais anglų ir prancūzų kalbomis. Jam baigus, parapijiečiai atsistojo ir ilgai plojo nau-

mis lankė dail. A. ir A. Tamošaičių studiją.

● Š. m. lapkričio mėn. 9 d. AV P-jos bažnyčioje vyko gražios vestuvės Jo-Anne M. USAITĖS ir Marc N. JUST. Apeigas atliko šeimos draugas kun. J. Sullivan.

Jauniesiems laimingo gyvenimo!

● JAU LAIKAS užsisakyti šventinių sveikinimų skelbimus "NL" laikraštyje. Prašome nedelsti ir pasinaudoti! "NL"

jajam ir būvusiam klebonui - kun. dr. F. Jucevičiui.

Savo trumpame pamokslė, klebonas pasidžiaugė, kad jis vėl galėjo sugrįžti į šv. Kazimiero parapiją, kurios jis niekuomet nebuvo pamiršęs. Ir vėl teko matyti džiaugsmo ašaras tikinčiųjų akyse.

Mano marti Lucy - italų kilmės, pasakė: "aš nesu prantų ką klebonas sako, bet aš turiu gilų nujautimą - apie ką jis kalba".

Mes, šv. Kazimiero parapijos parapijiečiai, gerai prisimename, kad buvęs klebonas maždaug prieš 30 metų "prikėlė mūsų parapiją iš nuovargio" ir pirmojo klebonavimo laike išmoko virš 180,000 dol. parapijos skolą. Išvykdamas iš jos prieš 9 metus, paliko apie 30,000 dol. Tai buvo jo didelio rūpesčio vaisiai.

Būvusiam klebonui, kun. St. Šileikai, SDB, išvykus į Lietuvą, susidarė tuštuma - nepasitikėjimas ateitimi, klausimas, kas įvyks su mūsų parapija? Parapijiečiai tą klausimą pergyveno. Ir štai, sugrįžo buvęs klebonas, kad galėtų išgelbėti parapiją nuo "išnykimo" ir pasidžiaugti anksčiau atliktais savo darbais, nors jau buvo pradėjęs poilsį - pensininko gyvenimą. Atrodo, jog jam

(nukelta į 7 psl. ...)

Pastebėtų klaidų atitaisymas / "NL" 23 nr., 4 psl. /:

Antroje skiltyje Lietuvių Namų aprašyme vietoje: kuklesniais finansiniais ištekliais, turi būti kukliais; vietoje išvystymą tautinio palikimo - išvystymą ir išlaikymą; perrašome visą sakinį, kaip turėtų būti: 1986 m. sausio mėn. su architekto Frank Nicol raportu ir 1986 m. liepos 14 d., pasamdant advokatą David Smith, Q.C., pakeisti turimos autoakstės zoną iš rezidencinės į rezidencinę-komercinę; darbo, brėžinių; Suvalkų.

Apgailėstaujame - "NL"

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkūtė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui prašome skambinti

Tel: 233-4446

Narys "Better Business" biuro

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikrai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos - lietuvių išeivijai!"

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ !!!

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

7.25% už 90 dienų term. indėlius
7.25% už 6 mėnesių term. indėlius
7.25% už 1 m. term. indėlius
7.50% už 2 m. term. indėlius
7.75% už 3 m. term. indėlius
7.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.
8.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
8.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
8.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
7.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
8.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
8.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
8.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
7.50% už OHOSP (variable rate)
6.50% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
6.75% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
5 % už kasd. pal. čekių sąsk.
4.75% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI VIRŠ 90 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$20,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express).

MasterCard Kredito kortelė su PARAMOS vardu

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų **BŪSTINĖ:** Lietuvių namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 **TELEFONAS:** 532-1149.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. **SKYRIUS ANAPILYJE:** Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

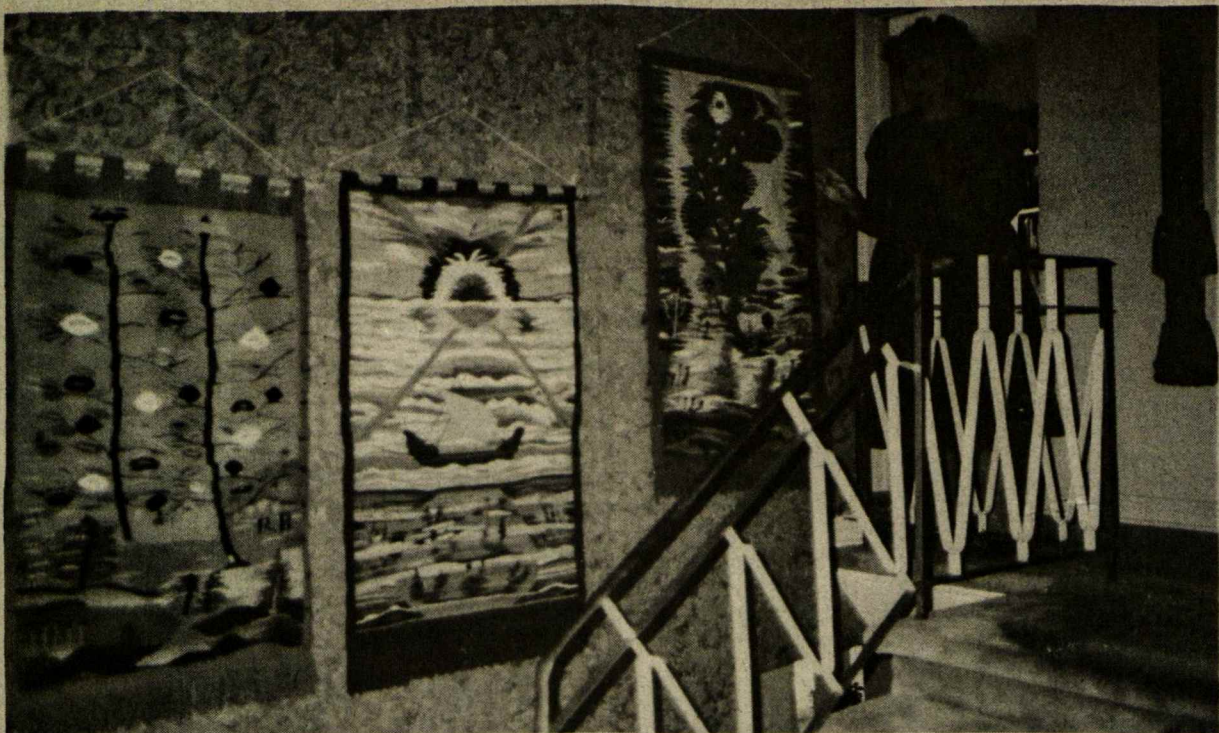
MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 7 1/4 %
180-364 d. term. ind. 7 1/4 %
1 metų term. indėlius 7 1/4 %
2 metų term. indėlius 7 1/2 %
3 metų term. indėlius 7 3/4 %
1 metų GIC-mėn. palūk. .. 8 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk. .. 8 1/2 %
2 metų GIC-met. palūk. .. 8 1/2 %
3 metų GIC-met. palūk. .. 8 3/4 %
RRSP, RRIF ir OHOSP ... 7 1/2 %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 8 1/4 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 8 1/2 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 8 3/4 %
Taupomąją sąskaitą 6 1/2 %
Kasd. pal. taupymo sąsk. .. 6 3/4 %
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 5 %

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 51 milijoną dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Regina BRIKIENE prie savo sukurtų ir išaustu gobelenų (vidurinysis -dail. A.Tamošaičio projektas).

(atkelto iš 6 psl.)

daug mieliau dirbti su parapijiečiais, negu užtarnautas poilsis.

Bet prasmingiausia yra tai, kad i parapijos gyvenimą grįžta jauni žmonės. Aš tikrai galvoju, kad mūsų parapiją išlaikys ilgiau gyvą jaunų žmonių išėjimas i jos gyvenimą, bet ne tūkstančiai dolerių, kuriuos mes turime bankuose. Kas be to, džiaugiamės ir jais...

Visi parapijiečiai jaučia didelį dėkingumą klebonui, pas mus sugrįžusiam pačiu kritiškiausiu momentu. Dabar mes turėtume geriau suprasti savo kleboną, o klebonas - mus.

Prieš 30 metų, kuomet tuometinis Montrealio arkivyskupas, kardinolas Paul-Emil Legere paskyrė i

mūsų parapiją jauną, energingą kun. F. Jucevičių, parapijos administratorium ir faktiniu klebonu, pirmą naktį jaunajam kunigui sapne pasirodė nuostabaus grožio angelukas, kuris jam snibždejo i ausį: "Ei, Tu jaunas kunige, žemaiti, tu neišeisi iš sios parapijos tol, kol neišmokėsi josios visos skolas". Klebonas atsibudęs, pats sau sako: "O, Viespatie, kokia man yra uždėta didžiulė pareiga, aš pirmiau prazilsiu, negu išpildysiu angeluko įsakymą..."

Bet štai, nepraejo nė 20 metų, klebonas su parapijiečių pagalba, įvykdė angeluko įsakymą, ir neprazilo, o tik pradėjo žilti.

Dabar, žinoma, kai jau vėl sugrįžo i mūsų parapiją, jau visai prazilęs... bet

nenusėjęs, nes žemaičiai niekuomet nesensta - o pilnas buvusios jaunystės energijos.

Pabaigoje norėčiau prisiminti mūsų tautos garsiojo poeto žodžius: "Mano siejoj šiandien šventė, skambink, sese, dar garsiau!"

K. Ambrasas

"VOLUNGĖS" CHORAS MONTREALYJE

*Lietuviai esame mes gimę,
Lietuviais norime ir būt,
Ta garbę gavome užgimę,
Jai ir neturim leist prazūt.*

Tokia lietuvių liaudies daina, harmonizuota St. Šimkaus, torontiškaiai pradėjo padėkos ir džiaugsmo šventę Montrealyje, kurią skyrė Lietuvos nepriklausomybei atžymėti.

"Volungės" chorui vadovauja dirigentė Dalia Skrinkaitė-Viskontienė, akompanuoja muz. komp. pianistas Jonas Govėdas. Reikia pripažinti, kad tai gausus, darnus, vieningas ir susiklausęs kolektyvas, turintis savo koloritą (neseniai sugrįžęs iš gastrolių Lietuvoje ir labai gerai įvertintas).

Programa plataus diapozono, gana įvairi, tai ir jumoristinės dainos, kaip "sakė mane šiokia" - harmonizuota J. Govėdo, taip ir lietuvių liaudies dainos bei sutartinės, kaip "Siuntė mane močiutė", harmonizuota M.K. Čiurlionio, "Tau sesute" - harm. J. Govėdo, "Tykus buvo vakarėlis", "Kaip gi gražus gražus rūtelis darželis" - abi harm. J.Švedo, greta lietuvių liaudies dainų bei sutartinių, buvo repertuaruose žymių klasikų bei kompozitorių kūriniai. Tai Šumano, Masseneto, Skriabino, Sostakovičiaus, Rachmanino romansai bei muzikiniai etiudai. Jaunos atlikėjos:

PARDUODU

retas lietuviškas knygas. Atvykite pasižiūrėti.

Tel: 489-2310

Kalbu angliskai ir prancūziskai. Juris Poruks

HONEY FOR SALE !

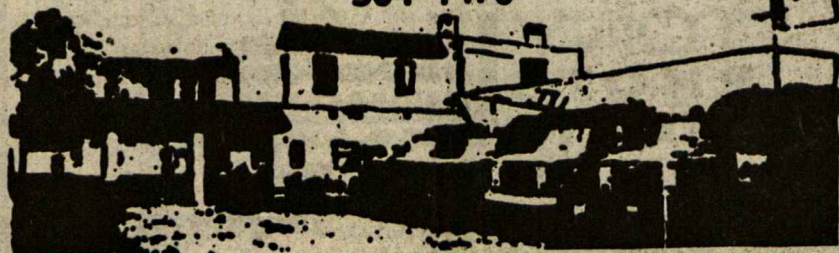
Direct from the beekeeper. \$1.20 per pound. Delivery could be arranged too! Please call:

Tel: 962-3780.

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

Geriosios patarėjos ir darbe atliktas stogdengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbe atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite tel:

364-1470

montreal

• RŪTOS Klubo bazaras, nors ir nepasižymėjęs ypatingu prekių gausumu, sutraukė nemažą būrį lietuvių, o vėliau ir kitataučių, apylinkės gyventojų.

Bazare buvo galima pabandyti ir savo laimę bilietukais. Liko neatsimti dar du laimikiai - paveikslas, nr.157753 ir skara - nr.157805.

Mielą Danutę Aneliūnaite ir jos dukrelę Rymantę nuoširdžiai užjaučiame netekus mylimos mamos ir močiutės

a. a. JADVYGOS ANELIŪNIENĖS

ir kartu liūdime --

M.R. JURKAI,
R. AYRE ir
R.C. Sinis

"Volungės" choristai su savo vadove muz. Dalia Skrinkaitė-Viskontiene.

pianistė Jolanta Vaičytė, ir smuikininkė - Rūta Melkienė, kurios šiuos kūrinius pagrojo, puikiai išjautė i grojamą melodiją, subtiliai interpretavo, gal dėl to buvo negailima ilgu aplo-dismentų. Jos buvo kelis kartus, stiprioms ovacijoms aidint, iškviestos i sceną.

Ir net tik joms, bet ir visam chorui, vadovei ir pianistui buvo tikrai nuoširdžiai dėkojama aplo-dismentais.

Apie didįjį kompozitorių Rachmaniną, Gofman pasakė: "Jis sudarytas iš plieno ir aukso: plienas - jo rankose, auksas širdyje". Palinkėkim daininam "Volungės" ansamblui ir toliau taip stropiai dirbti, ugdant lietuvių išsivijoję, skiepiančią meilę jau Nepriklausomai Lietuvai, puoselėti lietuvišką dainą. Mūsų protėviai jau žiloje senovėje savo vargus, džiaugsmus bei rūpesčius siejo su daina.

Svečių atvykimo proga suruošta vakarienė šv. Kazimiero parapijos salėje, kur visą rengimo naktą buvo prisiėmęs mūsų veiklusis P. Adamonis. Jis visur suspėjo: ir žodį tarti, ir svečius užimti, ir loteriją prižiūrėti, kad visiems būtų linksma, nereikėtų nuobodžiauti. O svečių ir parapijiečių susirinko daug. Visi vaišinomės sumušti-

niais, mišrainėmis ir keptais skanėstais, kurių visiems užteko. Buvo sugiedotas Lietuvos himnas. P. Adamonis paskaitė perduotas mūsų gerb. poeto H. Nagio eiles (jis tuo metu su žmona Birute viešėjo Lietuvoje):

*"Kaip viena lemtis, kaip motina viena,
Tiktai Tu esi, Tėvyne, amžina -
Po vergijų, po karų tebegyva,
Kryžių ir rūpintojėlių Lietuva.
Su Vėlyku vėlavom minia
Ryto saulėn atneša Tave,
Krikšto vandenys žėruoja
Nemūne,
Prisikėlei, prisikėlei, Lietuva"*

Šiuos žodžius visi su džiaugsmu sutiko, ilgai dar plojo, visų veiduose švytėjo šypsena, o kai kurie nubraukė ir džiaugsmo ašarą. Taip - mes laisvi! Subyrėjo propagandiniai "vieningos tarybinės liaudies" ir komunistų partijos "išmintingo vadovai - mo" mitai. Šiandien tiksliai galime pritaikyti prof. Rōmerio žodžius, įrašytus dienoraštyje 1926 m.: "Ne veiksmų judrumu, bet ga-

lingu žodžiu, milžiniškų tikėjimu ir valios sutelkimu atsirado tai, kas Lietuva yra šiandien". Taip, tai aukso žodžiai!

Padėkos žodį tarė ir "Volungiečių" atstovas. Jis pažymėjo, kad jų kolektyvas yra sujaudintas gražių, siltu ir nuoširdžiu priėmimu.

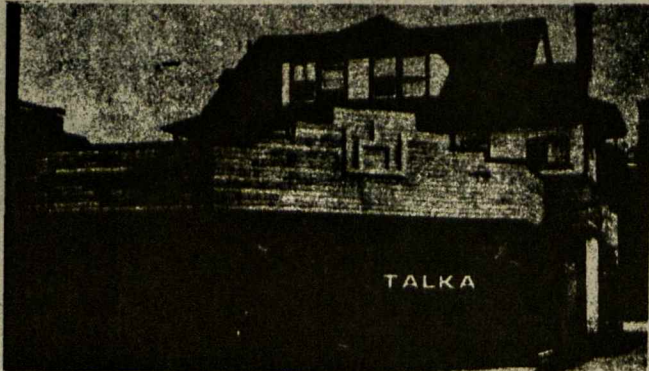
Taip, po nepriklausomybės atgavimo, - šis renginys bene idomiausias, gal dėl to parapijiečiai neskubėjo skirstytis i namus, bet diskutavo kas apie choro repertuarą, apie atlikimą, kiti - džiaugėsi atgauta laisve Lietuvai.

Sekmadienį "Volungės" choras dar giedojo per mišias šv. Kazimiero bažnyčioje, kurias atnaujo kleb. F. Jucevičius. Pamokslu metu, o ir po pamaldų, kunigas nuoširdžiai dėkojo choristams už gražų giedojimą ir tuo pačiu š. Mišių praturtinimą.

"Volungiečiai" buvo išlydėti i Torontą su gera nuotaka ir linkėjimais iki sekančio susitikimo!

Vitalija Pečiukaitytė-Kersulienė.

VIENINTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6
Tel. 544 - 7125

AKTYVAI PER 34 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. lkd. 6%
santaupos 5%
kasd. pal. taupymo s-ta .. 4.5%
90 dienų indėlius 8%
1 m. term. indėlius 8.75%
3 m. term. ind. mėn. pal. .. 8.25%
1 m. term. indėlius 9%
RRSP ir RRIF (pensijos) 6%
RRSP ir RRIF 1 m. 8.75%
RRSP ind. 3 m. 8.9%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 14.5%
neklid. turto pask. 1 m. 10%
neklid. turto pask. 3 .. 11.25%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Lėpoe-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

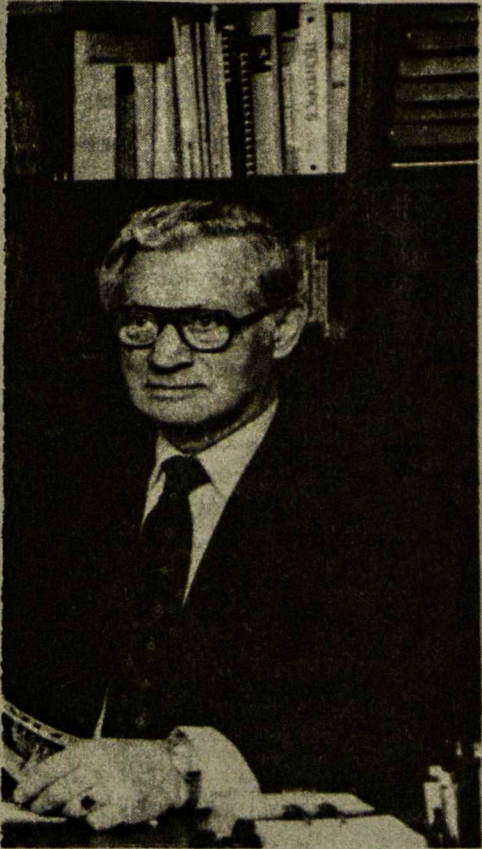
J.F. WILSON & SONS Inc.

123 Maple Blv., 5784 Verdun Av.

Chateauguy, Que. Verdun, Que.

Tel: 691-4763 • Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

Balys Raugas

● Tradicinis LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS vyks lapkričio mėn. 24 d., AV P-jos salėje. PO iškilmingų pamaldų 11 val., minėjimas salėje 12 val. Dalyvauja pagrindinis kalbėtojas, KARIO žurnalo redaktorius, atvykęs iš JAV, BALYS RAUGAS. Dainuos Montrealio Vyrų Oktetas, akomp. muz. A. STANKEVIČIUS.

Minėjamą rengia L.K. MINDAUGO Šaulių Kuopa. VISI maloniai kviečiami dalyvauti!

Karininkas "Rainovėnas", Balys RAUGAS g. 1914 m. sausio mėn. 6 d. Butkelių k. Dusetų valsč., Zarasų apskr. 1935 m. baigė Utenos gimnaziją ir 1938 m. - Karo Mokyklą. Teisę studijavo V.D.U. ir V.U-te. Iki 1941 m. tarnavo karininku 1 pėst. DLK Gedimino pulke. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, kur aktyviai reikėsi lietuvių tremtinių organizacinėje veikloje. 1950 m. atvyko į JAV, kur dirbo organizacinėje veikloje ir spaudoje. 1977 m. redagavo kelis jubiliejinius leidinius, o nuo 1985 m. vasario mėn. pradėjo redaguoti "KARI".

● IŠKILMINGOS PAMALDOS su Šv. Vakarėne bus laikomos lietuviams liuteronams-evangelikams gruodžio mėn. 8 d., 3 val. p.p. Estų Liuteronų bažnyčioje 4345 Marcell Ave., Notre Dame de Grace (iš Ville Marie Metro stoties 3 blokas į vakarus).

Pamaldas laikys vyskupas A. DUMPYS, atvykęs iš Chicago.

Šį renginį ruošia komitetas, susidedantis iš pirm. V. Pėteraičio, kasininkės E. Lymanienės, informacijai - H. Bitnerienės. Aug. Bajoras rūpinasi techniniais reikalais. Kviečiami visi dalyvauti!

LIETUVIŲ ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA RUOŠIA KALĖDŲ EGLUTĘ

Šiais metais Kalėdų Eglutės programa vyks

gruodžio mėn. 15 d., po 11 val. Mišių AV P-jos salėje.

Programą atliks mokiniai, atvykęs Kalėdų Senis su dovanomis ir visi atsilankę bus pavaišinti šiltais pietumis ir kava.

Tėvų Komitetas ragina visus gausiai dalyvauti šioje gražioje mūsų jaunųjų šventiškoje popietėje.

● Seselė Paulė apsiėmė dėstyti religiją mūsų kolonijos Vaikų Darželio mokiniams. Neseniai sugrįžusi iš ilgesnės viešnagės Lietuvoje, ji Montrealio Lietuvių "RŪTOS" Klube idomiai papasakojo apie lankytas vietas ir įspūdžius.

Jurgis Šablauskas

METINĖS

Š. m. lapkričio mėn. 9 d. suėjo 1 m. nuo netikėtos a.a. Jurgio ŠABLAUSKO mirties eismo nelaimėje.

Jo atminimui dr. Jonas Žmuidzinas atsiuntė \$250- Pagalbos Lietuvai Milijoniniam Fondui visos šeimos vardu.

Amber
communication services inc.

1992 Lithuanian Business Directory

Visos Kanados Lietuvių Dėmesiu!

Pirmasis "Kanados-Lietuvių Biznio Žinynas" - pasirodys 1992m. pradžioje. Kanados Lietuviams jis bus išplatintas nemokamai. Žinynas bus labai reikalingas ir laisvoje Lietuvoje! Mes, Kanados lietuviai turime pirmą, ir labai gerą progą, atnaujinti tarpusavio ryšį, pateikti tikslią informaciją apie esamą ir būsimą verslą, įvairius objektus, produktus, gamybą bei patarnavimus.

Mūsų pirmojo Lietuviško Biznio Žinyno, leidėjų, pagrindinis tikslas yra:

- Nurodyti tikslus gamyklų, firmų, agentūrų, medicininių įstaigų, verslų ir kultūros objektų adresus.
- Išryškinti pagrindines jų kryptis ir tendencijas.
- Duoti tikslią informaciją apie esamas ir besikuriančias bendroves.
- Padėti greitai rasti reikalingą biznio servisą, parduotuvę, reikalingą gydytoją, dantistą, advokatą, architektą ir t.t.

Šis specialus "Žinynas" ypatingas tuo, kad jame chronologine tvarka (su žemėlapiu!) bus išdėstytos svarbiausios ir jums būtinos reklamos. Nors ir kaip gerai jums sekasi, bet jūs vistiek eikvojate brangų laiką, ieškodami kokio nors reikalingo adreso, objekto ar prekės. Tuo pačiu metu gal ir jūsų ieško, ir dažnai be rezultatų.

Nepatekę į Žinyną, prarasite daug šansų ir galimybių!

Mūsų Žinynas - jūsų didžiausias pagalbininkas!

Amber Communication Services Komitetas.

Siųskite šiuo adresu: Amber Communication Services Inc.
1558 Bloor St. West
Toronto, Ontario, M6P 1A2

Norėdami gauti smulkesnę informaciją, prašome užpildyti, ir atsiųsti šitą formą.

Vardas:

Adresas:

Telefonas: FAX:

Maurice Electrique Ltée

ENTREPRENEUR ÉLECTRIEN
ELECTRICAL CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A, ALLIOT
LAKELLE, QUÉ. H8P 2C5

TEL: 366-5484

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė

3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel: 722-3545; Res: 256-5355

JOANA ADAMONYTĖ A.I.B., DONNA SVRAKA A.I.B.
PETRAS ADAMONIS C.I.B.

Greitas ir tikslus patarnavimas.

Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

Maurice Kaplan

KALIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų patų
- * Saugojimas vasaros laiku (storage)
- * Taisau ir remodeliuoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre
Suite 500 A.

Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai:

844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H3W 1X5

Tel. 481-8808

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY rd.

LITAS

MONTREALIŲ LIETUVIŲ
KREDITŲ UNIJA

1475 De Sève, Montreal, Qué., H4E 2A8

TEL.: 766-5827; 766-5830

SKYRIUS: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS - virš \$29,000,000 REZERVAS - virš milijono

MOKA UŽ:

Certifikatus	7 1/2%	Taupymo special.....	4 1/4%
Term. indėlius:		Taupymo su gyv. dr. ...	4 %
1 metų	6 1/2%	Taupymo kasdienines ..	4 1/2%
180 d. - 364 d. ...	6 1/4%	Einamos sask.	3 1/2%
120 d. - 179 d. ...	6 %	RRIF - RRSP term	7 1/2%
60 d. - 119 d. ...	6 %	RRIF - RRSP - taup.	4 1/2%
30 d. 59 d.	5 %		

IMA UŽ:

Nekilnojamą turtą - nuo 8 1/4%; Asmenines - nuo 10%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Sève	3907 A Rosemont
Pirm. Antradi. Treč.	9:00 - 3:00 (tik pirm) 10:00 - 2:00
Ketvirtadieniais	12:00 - 8:00 3:00 - 7:00
Pentadieniais	10:00 - 6:00 2:00 - 6:00

CFMB

LIETUVIŠKA RADIOJO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11.30 IKI 12 val. nakties

Programos Vėdėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr., Duverney, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel: 669 - 8834

EAGAN REALTIES INC

5344 VERDUN AVE., VERDUN, H4H 1K4

Nekilnojamo turto pirkimo ir pardavimo
patarnavimas

BRONIUS NIEDVARAS

Bus: 766-3586

Res.: 487-4938

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,
5887 Sherbrooke St. W. Montreal tel.: (514) 488-3363
Toronto tel.: (416) 886-7659

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National, Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

Two cassette radio - \$89. Video nuo \$299.
Video camera \$1299. -

ZIENKA PLUMBING

24 VALANDŲ PATARNAVIMAS

● LIETUVIAMS NUOLAIDA:

Neimamas mokestis už atvažiavimą.

TEL.: 254-7846

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIŲ, PLIENŲ, PLASTINĖ
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

Savininkas: MIKE OSKOVICZ

3351 Belair St., Montreal, Qué., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA